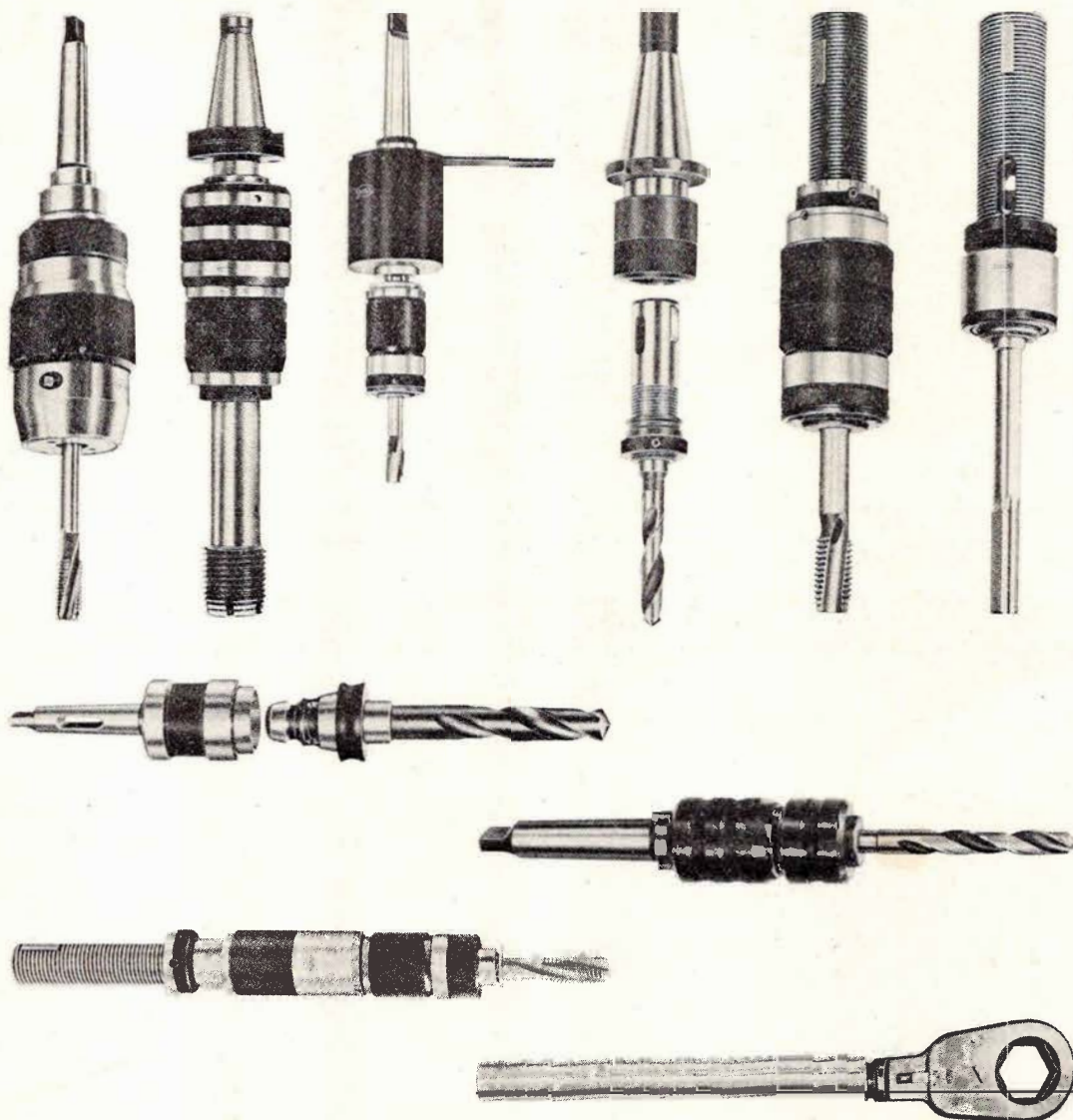

Jernbane-Bladet

BILZ VÆRKTØJER

BAT-KON^{AS}

- et begreb blandt fagfolk

H. C. ANDERSENS BOULEVARD 42
1553 KØBENHAVN V . TLF. (01) *11 18 19

36. ÅRGANG

2

FEBRUAR 1979

Tidsskrift for Stats- og Privatbanepersonalet

Der er mange «ansigter»
i Provinsbanken

-vi er til at tale med (-ALLESAMMEN!)

Vi kan naturligvis hjælpe med alle de opgaver pengeinstitutter almindeligvis kan.

Og så har Provinsbanken en kontosamler. Det er en gratis oversigt over alle Deres konti i Provinsbanken, - på et

enkelt stykke papir. Det giver overblik over økonomien, og så letter den udfyldelsen af selvangivelsen.

Provinsbanken har også en 3-dækker. En 3-dækker er på en gang lønkonto og spare/

låneordning, som giver garanti for lån. - Endda for flere lån. Det første allerede efter 3 måneder.

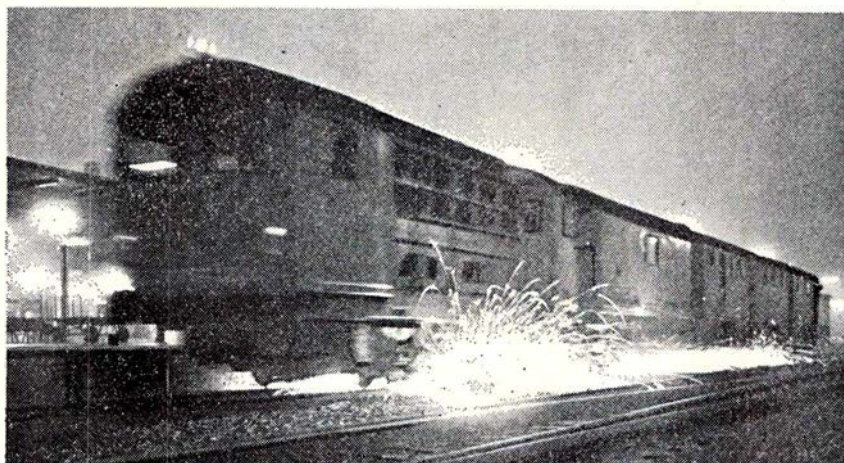
Kom ind og tal med os, og lad os vise, at Provinsbanken er en bedre bank.

PROVINSBANKEN

-til at tale med

SPENO INTERNATIONAL SA, GENEVE Skinneslibning

Sophus Berendsen A-S
Ingeniørafdelingen,
repræsenterer Speno
International SA i Norden

SOPHUS BERENDSEN A·S
INGENIØRAFDELINGEN

AMALIEGADE 10 . 1256 KØBENHAVN K . TLF. (01) 14 85 00 . STORE TORV 10 . 8000 ÅRHUS C . TLF. (06) 12 04 22

Jernbane-Bladet

Ekspedition:
Togfører V. Jonvald . Hvidovrevej 258
2650 Hvidovre
Telefon (01) 78 36 42

Redaktion:
Overtrafikassistent Tom Lauritsen
Rødby Færge (ansvarshavende)
Bopæl: Søværnet 26, 4930 Maribo

Abonnement
36,00 kr. (inkl. moms) årlig
12 numre

Kan bestilles på postgiro 1 06 00 82
Jernbane-Bladet . 2650 Hvidovre

Medlem af
Dansk Fagpresseforening
og
International Tidsskriftsfederation

Tilsluttet Dansk Oplagskontrol

Tryk: Herfølge Bogtrykkeri . Herfølge

FEBRUAR 1979

Februar causeri	5
Månedens emner	6
Sagt og skrevet	6
Fra klubberne	7
Månedens foto	7
Erindres det	9
DJT Rejser	10
Landet rundt	10
Privatbanenyt	13
Kongeoverfarten	14
Mødested	25
Dødsfald	25
Boghjørnet	26

NÆSTE MÅNED:

Da Danmark var ved at få dampsporvogne.

LÜBCKE

LAVVOLT
TRANSFORMERE
til alle formål

JERNBANE ALLE 43
2720 VANLØSE
TLF. (01) 74 33 22

6
12
24
32
42
65
VOLT

Ⓢ-mærkede

forlang katalog

66

DSB kiosker

er selvfølgelig det sted,
hvor De køber:

TOBAK
CHOKOLADE
DAGBLADE
UGEBLADE
MÅNEDSBLADE
BILLIGBØGER
PAPIRVARER
TOILETARTIKLER
FILM
m. m.

Nye NKT antennekabler forsøvede

NKT's forsøvede antennekabler er fremstillet specielt til nærføring ved fællesantennaneanlæg, og godkendt af P&T.

Ved anvendelse af den nyeste teknik og nøje kontrol af fabriktionsprocesserne - er opnået et kvalitetsprodukt med en stor impedansregelmæssighed og en tilsvarende høj reflektionsdæmpning.

Bestil NKT's nye forsøvede antennekabler hos Deres sædvanlige grossist.

75 ohms antennenedføringsledninger

Type	KA 75306	KA 75502
Mekaniske data:		
Inderleder	7 × 0,16 mm forsøvede kobbertråde	1,1 mm forsøvet kobbertråd
Dielektrikum	PE 2,95 mm ø	Skum - PE 4,8 mm ø
Yderleder, flettet af	0,15 mm forsøvede kobbertråde	0,15 mm forsøvede kobbertråde
Kappe	PVC, lysegrå, 5 mm ø	PVC, lysegrå, 7 mm ø

Elektriske data:

Impedans ohm	75	75
Kapacitet pF/m	67	55

Dæmpning i dB/ 100 m ved

100 MHz	15	7
200 MHz	21	10
400 MHz	33	15
800 MHz	50	24

NKT

Telekabelområdet
La Cours Vej 7 · 2000 København F
tlf. 01-87 12 34

Februar causeri

DA DEN MODERNE JERNBANE SPILLEDE FALLIT!

KONG VINTER har i denne vinter været særdeles gavmild med at udbrede sin hvide dyne over vort lille land. Og enkelte steder har han været betydelig mere gavmild end ønskeligt, især i de sydlige egne, hvor han omkring nytår lammede alt, hvad der overhovedet skulle kunne bevæge sig. Samtidig medførte denne gavmildhed, at mange mennesker mistede et af det moderne samfunds mange goder, nemlig elektriciteten, og uden denne er det i vore dage svært at klare sig. Blandt mange andre ubehageligheder resulterer denne mangel i, at oliefyrene og de elektriske varmepaneller sættes ud af funktion. Kort sagt – folk fryser.

At trafikken også gik i stå, det burde ikke komme bag på nogen.

Men – som det er tilfældet hvert eneste år, når der kommer sne – vinteren og sneen tog det danske land på sengekanten. Som sædvanlig var man ikke tilstrækkelig forberedt på, at himlens sluser kunne åbne sig. Og hele transportapparatet gik i stå.

Mange tusinde mennesker fik i disse fire dage, mens snestormen rasede, og den efterfølgende uge, hvor virkningerne endnu ikke havde fortaget sig, lejlighed til at studere DSBs smukke plakat, der bærer underteksten »Tag toget – i al slags vejr«.

Trafikken ad vore landeveje kom efter vinterchokket relativt hurtigt i gang igen.

Men jernbanen – rygraden (?) i vort transportsystem?

Det er sørgeligt at skulle erkende det, men man hørte i disse kritiske dage udtalelser som »skandaløst« og »jernbanen spillede fallit overfor sneen«.

Og disse udtalelser er svære at argumentere imod.

For jo mere jernbanen moderniserer og automatiserer, jo mere følsom bliver den overfor tilstande udover det normale. Der skal ikke meget sne til at forhindre et moderne sporskifte i at »give kontrol«. Og betjeningspersonalet i den fjerntliggende fjernstyringscentral eller kommandopost har ingen mulighed for at konstatere, om sporskiftet er forsvarligt at befale. Derfor går hele toggangen i stå.

Før i tiden var der det fornødne personale til stede for at betjene og – i usædvanlige situationer – kontrollere, rense og feje sporskifterne, men i vore sparetider er den slags utænkeligt.

Vore sneplove viste sig i krisedagene at være værdiløse, idet de i stedet for at rydde sporene selv blev ryddet af sporene. De fleste plove, der kom i aktion i kampen mod snemasserne, brød totalt sammen, og det til trods for, at mange af dem kun er et par år gamle. At konstruktionen med de lodrette plovskær ikke egner sig til sne, det kan enhver med en smule logisk sans se. Og nu blev det bevist. De gamle, nu kasserede sneplove, havde nogenlunde det rigtige »design«, idet de kunne løfte snemasserne op og ud til siden.

Men det eneste rigtige i sådanne situationer er moderne sneslynger, der kaster sneen langt væk, så den ikke gør de udgravede spor følsomme overfor diminutive nye snefald.

Sporskifteopvarmningen viste sig også at trænge til væsentlig forbedring. I øjeblikket opmagasineres et antal flaskegasflasker ved hvert sporskifte, og her tændes gasopvarmningen manuelt af personalet. Når flaskegassen er brugt, skal flaskerne naturligvis skiftes ud, og man kan nemt forestille sig det herkulesarbejde, det er, når der ligger en voldsom snedyne over omgivelserne. Ydermere sker der det, når det blæser en smule, at ilden blæser ud, og opvarmningen ophører, samtidig med, at den smeltede sne fryser til store isklumper. Og alligevel fortsætter gassen med at sive ud i den fri luft til ingen nytte!

Fremtidens opvarmning af sporskifter de steder, hvor elektrisk opvarmning ikke er mulig, må være en central gasforsyning, fx. en godsvogn – tankvogn – med gas. Herfra stråler gasrør ud til alle sporskifter, og disse tændes ligeledes centralt. Hvis gassen blæser ud af vinden, skal der ske en automatisk gentænding, så der ikke til ingen nytte sker gasudsivning med en evt. efterfølgende eksplosionsfare.

»Af skade bliver man klog, men sjældent rig«, siger et gammelt ord. Og sandt er det.

Forhåbentlig giver de erfaringer, man denne gang har høstet, sig resultater i

bedre forholdsregler mod en kommende sneperiode. Vi ved, at jernbanernes ledelse har erkendt visse svagheder ved vinterberedskabet, og vi ved allerede, at der er stærke kræfter i gang for at forbedre dette beredskab. Men, som det så ofte er sagt, det hele er til syvende og sidst et spørgsmål om penge, og de penge, der bruges til vinterberedskabsmateriel, de skal hentes et andet sted.

Men at det er nødvendigt med forbedringer snarest, det kan vist alle erkende, ikke mindst de af vore kunder, der i op til flere døgn sad indespærrede rundt omkring i landet.

Vi håber – og forventer – at Danmarks jernbaner ikke skal opleve samme forsmædelige nederlag endnu engang. Må vi dog få vore forhåbninger opfyldt!

–tl–

Odderbanen skal moderniseres for 18 millioner kroner

Aarhus Stiftstidende skriver i en artikel om Hads-Ning Herreders Jernbanes moderniseringsplaner for de kommende år: Hads-Ning Herreders Jernbane i Odder står overfor investeringer på 18 millioner kroner i nye bygninger og nyt materiel.

Planen om at opføre helt nye værksteder og garager på det gamle Houbanereal syd for stationen i Odder er nu så langt fremme, at skitseprojekt og ansøgning om moderniseringslån er sendt til de bevilgende myndigheder. Og det vil sige statens privatbaneudvalg og amtet samt Århus og Odder Kommuner.

Der er tale om et byggeri til 11 millioner kroner, hvoraf HHJ selv kan bidrage med ca. 2 millioner kroner, som er kommet ind ved salg af arealer og stationsbygninger på den nedlagte banestrækning mellem Odder og Hou.

»Vi håber, at byggeriet kan sættes i gang i løbet af 1979«, siger banens direktør, O. Aagaard Frandsen. »Vore nuværende værkstedsbygninger stammer helt tilbage fra banens start, hvilket vil sige, at de er næsten 100 år gamle. Vi trænger meget hårdt til at få moderniseret og udvidet denne del af virksomheden.«

Det nye værkstedsanlæg kommer til at ligge i et udpræget industriområde med Odder Grovvare Center og Tulip Slagteriet på den ene og Appella på den anden side. Bygningen bliver på sit længste sted 170 meter og vil strække sig næsten helt hen til Lundevej.

Hele arealet ved Kirkestien og åen, hvor HHJ gennem alle årene har haft sine værksteder, remiser og rutebilgarager, vil blive overdraget til Odder Kommune, når det nye anlæg er bygget færdigt. Det åbner mulighed for et stort grønt område midt i byen, så Odder Sognekirke, biblioteket og det kønne parti langs åen kan frilægges.

HHJ har endvidere søgt staten og kommunerne om et moderniseringslån på syv millioner kroner til et nyt to-vogns tog og en reservevogn. Direktør Aagaard Frandsen regner med, at det nye materiel kan leveres i 1981–82. Opførelsen af den nye værkstedsbygning vil også komme til at strække sig over 1980–81.

røn.

Månedens emner ...

Støt »Støtteforeningen Danske Dampvenner« – den gavner os alle

»Støtteforeningen Danske Dampvenner« er stiftet i 1976 med det formål at tilvejebringe midler til restaurering og bevaring af dampmaskineri af enhver art.

I vor hektiske tid er der et stadigt stigende behov for at bevare de få ting fra industrialismens barndom, som endnu findes, således at kommende generationer kan få lejlighed til at se disse minder under værdige forhold.

Støtteforeningen tilvejebringer midlerne gennem salg af porcelænsplatter med damplokomotiver, bøger m.v.

Foreningens platter er alle tegnede af den kendte kunstnerinde Bertina Kärager, og motiverne er udført i smuk sort stregtegning på hvidt porcelæn. Indtil dato er der udsendt 12 platter, som alle med undtagelse af den sidste med De Jysk-Fynske Statsbaners Canada-lokomotiv er udsolgte.

Hvert år i december måned modtager Støtteforeningen ansøgninger fra klubber, museer og private samlinger om tilskud til forskellige projekter.

Indtil 1. januar 1979 var der uddelt i alt kr. 25.000 til otte forskellige formål, som alle har været omtalt her i bladet. Det var seks tilskud til bevarings- og restaureringsopgaver af damplokomotiver, en restaurering af en gammel dampchallup og en redningsaktion for at bevare en ophugningstruet damp-tromle.

Behovet for støtte – økonomisk – er stadigt stigende, dette viser bl.a. de mange henvendelser, som støtteforeningen modtager fra landets museer.

Men uden den interesse, der vises fra køberne af støtteforeningens udsendte

platter, bøger m.v., var det slet ikke muligt at yde den store støtte, der ydes, og mange sjældne ting ville for evigt være tabt for eftertiden.

Iøvrigt kan det oplyses, at Støtteforeningens planer for 1979 omfatter platter med bl.a. en damptromle, en lokomobil samt et stort DSB-damplokomotiv.

Rutebiler kører 19 mio. kilometer

Danmark er et lille land, men alligevel er der ca. 27.000 km rutenet, hvor der kører rutebiler. Disse 27.000 km er fordelt på ca. 1000 ruter, og til at trafikere nettet findes ca. 3000 rutebiler i drift.

Hvis alle disse rutebiler kørte samtidig, kunne de rumme 200.000 passagerer, men kun 130.000 kunne sidde ned. De 70.000 måtte stå op under kørslen.

De mange rutebiler kørte sidste år ca. 19 millioner kilometer.

Og så siger man, at den kollektive trafik skal udbygges yderligere!

Billedet i Jernbane-Bladet, august 1978, opklaret

I august 1978 bragte vi et billede, som vi bad læserne være os behjælpelig med at opklare, hvor det var taget, hvad det forestillede m.v.

En læser har nu givet løsningen, og her er den:

Billedet stammer fra anlægget af dobbeltsporet mellem Lov og Lundby i 1921. Begge maskiner ejedes af firmaet Kastrop Nielsen og har været anvendt enkelte andre steder i landet ved baneanlæg. »Bryderen« er bygget i Tyskland i 1901, mens det lille lokomotiv, der betegnes »Karl«, er fra 1905, og det er også tysk bygget. Begge maskiner ophuggedes engang midt i 1920'erne.

Yderligere oplysninger er velkomne.

Poul Stolarczyk.

FRA KLUBBERNE

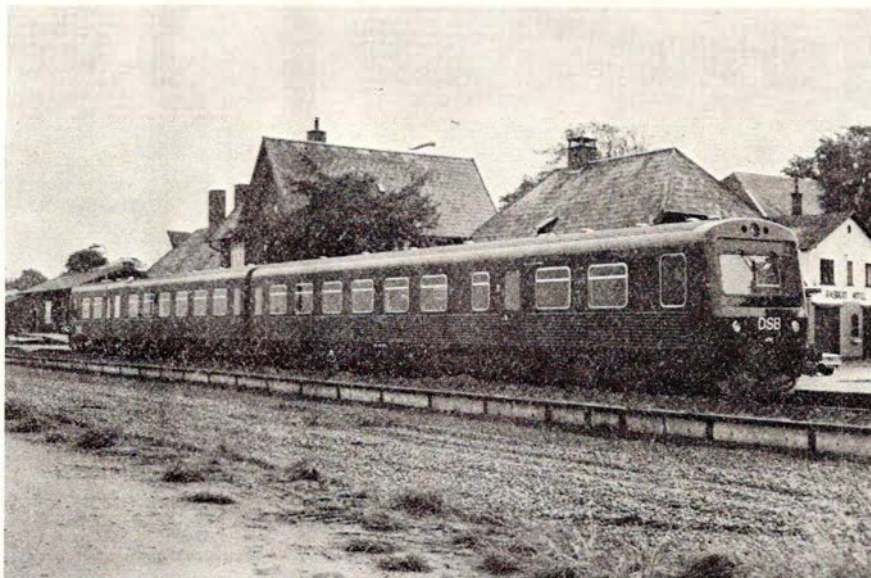
Månedens foto

STØTTEFORENINGEN DANSKE DAMPVENNER (SDDV) har som næste platte den andet steds omtalte med et »Canada«-lokomotiv som motiv. Men foreningen har mange andre »jern i il-den«. Foreningen har stadig et antal eksemplarer af bogen »Lokomotivkjørsel« (genoptryk fra 1878) til salg. Prisen for denne interessante lærebog er kr. 46,00 plus porto kr. 4,00. Desuden sælger man et lille ovalt klæbemærke med en DSB K-maskine som motiv og »Støtteforeningen Danske Dampvenner« stående i en rød ramme omkring. Dette mærke kan købes i bundter med 10 stk. for 20,00 kr. portofrit tilsendt. SDDV har telefon (03) 21 81 46.

INDUSTRIKLANEKLUBBEN har fra Siemens A/S fået foræret en Nuffield traktor med frontlæsser, frit leveret i Hede-husene. En sådan traktor er særdeles nyttig i klubbens arbejde med etablerin-gen af Hedelands Veteranjernbane.

MARIAGER REMISEKOMITE, der arbejder for bygning af en remise til MHVJs rullende materiel, har afholdt generalforsamling. Her kom det frem, at Mariager Kommune har givet afslag på en ansøgning om remisebyggeri på den tidligere losseplads, idet dette område skal udlægges som rekreativt område. I stedet har man besluttet sig til at arbejde for byggeri i det område, der betegnes som »Sumpen«, og man arbejder med en remise med to 30 meter lange spor. Men endnu forestår der et stort administrativt arbejde, førend det praktiske arbejde »i marken« kan begynde.
(Trinbrættet)

PRIVAT-JERNBANE-MUSEET og JYSK JERNBANEKLUB, begge med domicil i Århus, har planer om at omskabe den

DSB MR 4010-4009 i Kolind for første gang.

Foto: Sven Gade, Skødstrup.

Århus Nærbane startet

Nej, endnu er Århus Nærbane ikke kommet i gang. Men med henblik på den kommende nærbanetrafik har DSBs MR-tog foretaget omfattende prøvekørsler på den strækning, der fra sommerkøreplanen skal befares udelukkende med disse komfortable tog.

Den 11. september 1978 kl. 11.02 rullede det første MR-tog, MR 4009-4010, ud fra Århus H. med Grenå som mål.

Månedens foto er taget i Kolind, nu trinbræt, hvor man bl.a. kan se, at DSB er ved at fjerne krydsnings- og læsse-spor. De optagne skinner skal anvendes ved de nye krydsningssteder mellem Århus H. og Hornslet.

Fotografen, der var på pletten og fotograferede MR-toget i Kolind, var Sven Gade, Skødstrup.

Iøvrigt må det bemærkes, at de fleste tog på strækningen Århus—Grenå nu fremføres som MR-tog.

tidligere Hammelbanestation Stautrup til et levende jernbanemuseum. Stationen, der er i fare for nedrivning, ønskes overdraget foreningerne, og man vil ved hjælp af bl.a. den omfattende

samling rullende materiel, klubberne i øjeblikket har opmagasineret i Århus, genskabe et fortidigt jernbanemiljø. Om muligt skal der også etableres veteran-banekørsel på stedet.

SERVICE ASSERBO

Levy og Karen Nielsen . Asserbo . Liseleje
TELEFON (03) 34 74 16

- SMØRING
- HJULAFBALANCERING
- DÆK & SLANGER
- AKKUMULATORER
- OPLADNING
- BREMSER
- TÆNDING
- UDSTØDNING
- BP CAMPING-GAS

Smart tøj til store piger – str. 42-56

Borggade 11 . Århus
Tlf. 19 74 77

Togviserskilte type PZLA

Togviserskilte type PZLA fra det vesttyske firma Krone indgår som et naturligt supplement til DSI's anlægstyper. Herved er skabt et effektivt og publikumsvenligt informationssystem, der tilfredsstiller nutidens krav til funktionsdygtighed, hastighed og præcision.

DANSK SIGNAL INDUSTRI A/S

STAMHOLMEN 175 · DK-2650 HVIDOVRE · TLF (01) 490333

ERINDRES DET . . .

For 50 år siden . . . Februar 1929

I dagene omkring den 1. ds. begynder isen i Storebælt at give vanskeligheder for færgefarten, hvilket også gav togforsinkelser. I Øresund er det også slem for skibsfarten. De fleste fyrskibe er inddraget. Det strenge vejr med omkring 20 graders frost og kraftige snestorme er også medvirkende til, at 77.000 er arbejdsløse. Snestormene har næsten begravet det østlige og sydlige Sjælland i meterhøje snedriver. Privatbanerne her har alle måttet indstille driften i adskillige timer.

Om morgenen den 4. ds. blev sejladsen Kalundborg—Århus indstillet. Rutebådene til Ålborg og Århus sidder fast i sundet, og 145 rejsende blev hentet tilbage til København af isbryderen »Vædderen«.

Voldsom snefygning medførte togstandsninger flere steder i Nord- og Vestjylland, men værst på Randerseggen, hvor flere tog sidder fast på strækningerne. Isvinteren er så hård, at intet farvand kan besejles uden isbryderhjælp.

Den 12. ds. gik motorfærgeren »Korsør« fast i isen ved Knudshoved, og de 1200 rejsende gik i land over isen. Hærens flyvetropper fløj posten over Storebælt til flyvepladsen ved Marslev og omvendt. Storebæltsoverfarten blev indstillet indtil videre. Ministeriet har lejet en finsk isbryder »Samos«. Ingeniørregimentet er begyndt at installere midlertidige radioanlæg ombord i Storebæltsfærgerne.

Natten til den 14. ds. væltede sneen ned over hele landet — de fleste jernbanestrækninger indstillede driften, men rutebådene til Jylland kom atter i fart ved hjælp af isbryderassistance, og pakkeposten til og fra Jylland blev befordret her.

Om aftenen den 14. ds. kolliderede dampfærgeren »Odin« med isbryderfærgeren »Jylland« og beskadigedes så alvorligt, at færgeren må på værft — en ny og meget voldsom snestorm bevirker, at al trafik på veje og baner næsten er ophørt.

Vinteren fortsætter. Den 17. ds. vælter sneen atter ned over Jylland. Fastkørte tog, trafikkaos alle steder. Isbryderen »Tyr« mister sit ror og fryser fast ved Sejerø med 300 rejsende ombord, og der udbræder influenza om bord. »Lillebjørn« afgår fra Korsør til hjælp med læger og medicin. Om morgenen ankommer »Mjølner« til Korsør med de rejsende fra »Tyr«. Ved ankomsten til Korsør den 18. ds. nægtede de rejsende at gå fra borde, før DSBs ledelse havde garanteret dem frit ophold i Korsør, indtil de kunne overføres til Nyborg.

I Folketingets møde den 25. ds. blev DSBs ledelse kraftigt kritiseret for dårlige dispositioner under isvanskelighederne ved Storebælt af socialdemokraten Holger Larsen, Odense.

For 25 år siden . . . Februar 1954

Det første af de nye dieselelektriske loko litra My ankom her til landet via Helsingborg—Helsingør i begyndelsen af februar. Maskinen kørtes straks til Jylland, hvor man i ca. 14 dage foretog en række prøvekørsler, der alle forløb fuldt tilfredsstillende.

I dagene 24.—25. forevistes den for publikum ved Østerport. Lokoet er sat i drift over strækningen Århus—Nyborg og Fredericia—Padborg

Nr. Broby-banen nedlægges. På en ekstraordinær generalforsamling i selskabet vedtoges det med stort stemmeflertal, at banen skulle nedlægges. Banen har i år netop eksisteret i 50 år. Den 22. maj kører det sidste tog.

I Nakskov—Rødbybanens likvidationsbo ser det ud til, at likvidationen af banen vil give fuld dækning til aktionærerne,

idet der er livlig efterspørgsel efter banens materiale og bygninger.

Lollandsbanens økonomi viser for indeværende regnskabsår en betydelig forbedring. Der er opnået direkte besparelser på 300.000 kr. Når banen den 1. juli kommer under den nye ordning og opnår tilstrækkelig driftskapital, vil der kunne spares 100.000 kr. årligt i renter af kassekreditter.

Som følge af misforståede navigerings signaler den 23. ds. sejlede bilfærgeren »Broen« ved 21-tiden ind i isbryderen »Holger Danske« i Nyborg fjord. Ved sammenstødet dræbtes overskibsfyrbøder E. H. Kruhøffer og ekstrafyrbøder F. Chr. Guldbrandsen. Isbryderen måtte sættes på grund for ikke at synke, og bilfærgeren fik stævnen alvorligt beskadiget.

5 biler blev i månedens forløb påkørt af tog i ubevogtede overkørsler. 3 personer blev herved dræbt.

Juridiske konsulenter

Sagførerkontoret i Ryomgård

ADVOKAT ERIK DYNESSEN

Tlf. (06) 39 44 00

ADVOKAT
FREDDY DAM

Møderet for Landsret

Viby Centret 20 A . 8260 Viby J.

Kontortid 9–16, torsdag 9–18

Telefon (06) 11 40 00

Martinus Schmidt

Tandteknik

Mariendalsvej 12 C – København

Telefon (01) 86 08 80 – (01) 87 08 39

Overenskomst med kommunerne

GLARMESTRE

HARALD HANSEN & SØN

v/ Mogens Hansen

LUNDTOFTEGADE 116 . KØBENHAVN N

TLF. (01) 83 19 49 – (02) 85 77 27

Bygningsarbejde – Rammeværksted

Blyindfatning – Glasmosaik

Glasforsikring tegnes

DJT - et gode for rejse- interesserede jernbanefolk

Hvad står DJT egentlig for – og hvad er dens formål?

Da der ofte bliver efterlyst en klar fremstilling af, hvad DJT egentlig er, hvad den står for, og hvad dens formål er, har vi besluttet, at en grundig præsentation må være rigtig, hvilket vi vil prøve på i det følgende.

DJT står for »DANSKE JERNBANE-MÆNDS TURISTORGANISATION«, men egentlig hedder organisationen ATCD (Association Touristique des Cheminots Danois), og ATCD er en del af en international sammenslutning af jernbanemænds turistorganisationer (FIATC/Fédération Internationale des Associations Touristiques des Cheminots). — DJT vil dog fortsat være den forkortelse, som man oftest vil se. DJT blev stiftet i 1948 og har altså 30 år på bagen.

Turistorganisationens formål er — på non-profit-basis — at arrangere socialt billige rejser for organisationens medlemmer (alle danske jernbanemænd samt familie) og incominggæster.

DJT søger til stadighed at opnå provision, rabatter og lignende hos de kontraherende parter, hvorved de udbudte arrangementer kan billiggøres. — Konkurrence med etablerede rejsebureauer er der således ikke tale om.

Der opkræves ingen medlemsafgift. — Eventuelle omkostninger ved driften af turistorganisationen belastes arrangerede rejser, altså både ind- og udgående rejser.

DJT's interne organisation består af en præsident, en vicepræsident (også sekretær), en kasserer samt et antal medhjælpende guides (jernbanekolleger). Den interne organisation kan dog deles op i henholdsvis en afdeling for udgående rejser og en afdeling for indgående rejser.

AFDELING FOR UDGÅENDE REJSER. — Denne afdeling tager sig af DJT-arrangerede rejser, altså både vinter- og sommerrejser (grupper og individuelle rejser), hvor grupperejserne endvidere har rejselederassistance (en DJT-medarbejder). — Afdelingen tager sig endvidere også af formidlingen af DJT's rabatrejser (15 pct.) med STJERNEREJSE.

AFDELING FOR INDGÅENDE REJSER — INCOMING. — Denne afdeling tager sig af alle indgående rejser fra andre ATC-styrelser. Det kan være grupper — altid jernbanekolleger — der

er på gennemrejse og gør ophold i Danmark, eller grupper der alene holder deres ferie i Danmark. I begge tilfælde er det DJT, der står for hotel-arrangement, sightseeing, bespisning, transfer m.m.

Hver af afdelingerne har en leder, som er ansvarlig for afdelingens aktivitet, dog er alle de overordnede funktioner styret og koordineret af den centrale ledelse i turistorganisationen.

Som det fremgår af ovenstående har DJT mange aktiviteter, og det store arbejde hermed udføres af frivillig arbejdskraft. Denne lægger altså en meget stor interesse for dagen for DJT's virke, hvilket også vil sige DSB, da DJT udadtil arbejder for fremme af jernbaneturisme.

DJT kan altid bruge medhjælpende guides, så har du tid og lyst, og kan du et eller flere af de tre hovedsprog, hører vi meget gerne fra dig. Ligeså hører vi gerne fra jer/dig, hvis I/du ønsker at deltage i vore rejser. — Se vor vinter- og sommerannoncering i DSB-Bladet samt alle fagbladene (vinterannonceringen er i NOV-måned — sommerannonceringen er i FEB-måned)

Vi håber ovenstående har givet et lille indtryk af, hvad DJT er, og hvad den står for, og også har givet jer/dig lyst til at prøve en DJT-rejse eller en STJERNEREJSE med DJT-rabat.

Har ovenstående vakt jeres/din interesse for DJT kontakt da

Danske jernbanemænds
turistorganisation
DSB rejsebureau Hovedbanegården
Banegårdspladsen
1570 København V
tlf. (01) 14 04 00 lokal 3572
eller 8-1-3572 (Olson)

Frits.

LANDET RUNDT

MOSELUND. Når DSB nedlægger trinbrættet i Moselund til foråret, mister byen sin sidste kollektive trafikbetjening. I efteråret 1978 blev den private bilrute Knudstrup—Moselund—Silkeborg nedlagt, fordi den gav underskud, og ingen af de berørte amter, Viborg, Ringkøbing og Århus amter, ser sig i stand til at hjælpe ruten økonomisk.

(OLJ)

SDR. FELDING station på den tidligere TKVJ ejes af kommunen, som har udlejet den til Post- & Telegrafvæsenet. For at udnytte pladsen bedre og for at få mere tidsvarende lokaler har P&T udtrykt ønske om en ombygning af huset. Imidlertid er den tidligere toiletbygning og det halvåbne venterum i så dårlig stand, at det ikke kan betale sig at reparere. Desuden ligger bygningen uheldigt for de nye veje, der er lavet efter TKVJs nedlæggelse, så det overvejes nu at bygge et helt nyt posthus og venterum og rive det gamle ned.

(OLJ)

STAKROGE var også station på TKVJ, og denne stationsbygning blev ligeledes købt af kommunen, da Trolldhedebanen blev nedlagt. Men kommunen videregav bygningen til privat side. Det har man nu fortrudt, fordi bygningens placering ikke passer ind i en ny udbygningsplan for området, så man ønsker bygningen nedrevet.

(OLJ)

JELLING station er i december 1978 nedrevet for at give plads til bygning af et nyt posthus, som desuden vil komme til at indeholde et 15 kvadratmeter stort venterum for DSBs passagerer. Derimod kommer den nye bygning ikke til at rumme offentlige toiletfaciliteter, men kommunen har under overvejelse at bygge en særskilt toiletbygning i nærheden. Prisen for det nye posthus er beregnet til at blive 2.340.000 kr., og det samlede bebyggede areal bliver på 482 kvadratmeter. Byggeriet indledes i april måned.

FILSKOV, tidligere station på den nedlagte bane mellem Brande og Grindsted, føler, at viadukten, der fører amtsvejen til Sdr. Omme over jernbanen, deler det lille bysamfund i to dele. Derfor har man nu planer om at nedrive viadukten, så bysamfundet på denne måde knyttes nærmere sammen.

MARGRETHE II, dronning af Danmark, var inviteret til at indvie Frederikshavn's nye banegård den 29. september 1979, men på grund af et stramt program for dronningen har hun måttet sige fra. Hvem der i stedet skal klippe snoren over, er endnu ikke afgjort.

FREDERIKSHAVNS NYE STATION får sporforbindelse med Flådestationen, idet havnestationssporene forlænges her til. Forsvaret skal betale, men endnu kan man ikke afse midler dertil. Det er så tanken, at DSB skal lægge pengene

ud i første omgang og forberede sporforbindelsen. Senere skal pengene så overføres fra forsvaret til DSB.

S/S BJØRN, dampdrevet isbryder i Randers Havn, bygget i 1908, var i denne vinter i fuld aktivitet og viste, at det var solidt kram, man byggede for over 70 år siden. Var det en idé for »Støtteforeningen Danske Dampvenner« at have denne isbryder i kikkerten, når den engang om forhåbentlig mange år lægger op?

LIMFJORDENS FÆRGESELSKAB, et nyt selskab, der arbejdes på at etablere af Viborg Amtskommune, har fået nye problemer, idet den ene af de involverede overfarter, Hvalpsund—Sundsøre (tidl. AHB) ikke ønsker at gå med. Viborg Amt købte ved Sallingsundbroens indvielse og den dermed følgende nedlæggelse af overfarten Pinen—Plagen de små færger, der trafikerer Mors, og det er tanken at indsætte en af disse på Hvalpsund—Sundsøre. Her mener man dog, at de er for små og svage, og man vil hellere beholde den gamle M/F HVALPSUND, der byggedes i 1927 i Ålborg som jernbanefærge, men efter den kommunale overtagelse i 1969 gennemgik en omfattende modernisering og maskinfornyelse.

EN MILLION ØL blev ødelagt i ca. 50 jernbanevogne, der stod ude i snestormen og frosten omkring nytår. De frosne øller tager ingen skade, men smagen forandres, så hele partiet returneres til bryggerierne, der efter forskellig behandling lagrer det påny, og efter denne kan øllerne igen sendes ud til forbrugere.

VINDERUP STATION anvendes ikke mere af DSB til publikumsekspedition. I stedet har et byggemarked haft til huse i stationsbygningen. Nu har DSB modtaget en ansøgning om at etablere en restauration i bygningen, men hertil har

man sagt nej, idet man ikke ønsker stationen gjort til hjemsted for berusede personer!

ALBANI BRYGGERIERNE købte i 1974 DSB R 959 af DSB for kr. 25.000. Nu vil man sælge lokomotivet for kr. 10.00, men køberen skal selv fjerne lokomotivet. Måske — og efter al sandsynlighed er lokomotivet for længst solgt, når disse linier læses. Det er ikke hver dag, man kan købe et stort damplokomotiv for en flad tier.

VEJLE AMT har nu også dannet et trafikselskab, der skal koordinere de offentlige trafikmidlers køreplaner og fastsætte takster. Vejle Amt har valgt at lade vognmændene, der nu kører på ruterne, fortsætte — fremover som entreprenører for selskabet. Som følge heraf vil der fra maj 1979 ske en voldsom forbedring af trafikbetjeningen af Vejle Amt. Også i maj 1979 indfører DSB ny køreplan, hvorefter togenes standsningssteder i Vejle Amt betjenes hyppigere og bedre med de nye MR-tog. (OLJ)

Sjælland

1/8 Holbæk Eksprestrykkeri

Lundemarksvej 18 . Holbæk

Offset - Bogtryk

TRIER PEDERSEN 1/8

- stedet for alt elektrisk -

Blegstræde 2 . 4300 Holbæk

Telefon (03) 43 01 99

El-installationer af alle arter

Sjælland

Etatens folk handler hos

SLAGTERMESTER SLOTH

(Vasecentret)

Vasevej 76 . Bistrup . Tlf (02) 81 11 73

Kød - flæsk - velhængt oksekød - delikatesse med alt i hjemmelavede specialiteter - smørrebrød - platter - alt til det kolde bord - åben alle ugens dage - Køb det bedste - det gør vi

Vore funktionærer handler i

ALLERØD BLOMSTER

Rønne Allé 4 . Tlf. (03) 27 61 40

Grønne planter - afskårne blomster - kranse - dekorationer m.m.

Spec.: Brudebuketter - visitbuketter

Kun én kvalitet - den bedste

Gå hellere straks i

ALLERØD LEGETØJ OG HOBBY

M. D. Madsensvej 1 . Tlf. (03) 27 40 27

Pædagogisk legetøj - samlesæt - Alt i hobby i de kendte mærker

Spis frugt fra

VIRUM FRUGT

Geels Plads 28 . Tlf. (02) 85 25 20

Alt i årstidens friske frugter og grøntsager - blomster

Kun 1. kl.s varer

Maskinfabrikken

JØLEMO ApS

Vandtårnsvej 85 . 2860 Soborg

Lev. til DSB

Ingen opgave er for stor for os, når det gælder Deres bil. - Vi er fagfolk - hurtige og reelle. - Kig ind og få en snak og et godt tilbud. - På gensyn!

I. S. AUTO

Kongevejen 137 . 3460 Birkerød

Indkørsel fra Kajerødvej

Telefon (02) 81 91 91

Kør ind til

ESSO SERVICENTER

Kongevejen 5 . Blovstrød . Tlf. (03) 27 37 68

Benzin - Olie - Smøring
Fuldautomatisk vaskemaskine

Alle reparationer udføres

Husk vor kiosk. På gensyn! BIRK HANSEN

Aarhus og omegn

»CORNER« CAFETERIA

Hj. af Langelandsgade/Kaserneboulevarden . Århus . tlf. 12 20 70

Hver dag en veltillavet middag ægte sesamburger-frikadelle sandwich - det er os med de store kyllinger - gølpølser - eventyr-is - vi har gammeldags hjemmelavede isvafler

JØRGEN H. PORTRÆT

(tidl. Hammerschmidt Portræt)

Rådhuspladsen 3 - 8000 Århus C.
TLF. 06-120922

Stedet for moderne hårpleje
SALON »SOLVEIG«
Louisevej 17 - Brabrand
tlf. 26 17 03-25 37 03

Lad os give Dem en moderne klipning
Spec.: vanskeligt hår
Lukket mandag

På gensyn! SALON SOLVEIG

Tag noget lækkert med hjem -
eller spis det her....

DEN RØDE LYGTE
Frederikshallé 59 . Århus . tlf. 13 05 06

Alt i lækkert grill - smørrebrød -
frikadeller, som vor mor lavede dem
Det er os med de store kyllinger

Hurtig og venlig betjening

Kør ind til

B P SERVICE

Viborgvej 200 . Århus . Tlf. 15 51 04

Benzin - Olie - Smøring
Husk vor bilistbutik

Hurtig og venlig betjening
Alt i autoreparation og opretning

Stedet for moderne hårpleje ...
Saralystparkens dame- og herresalon

Salon »FYNNE«
Saralystparken 5 - Højbjerg
Tlf. 27 55 75

Spec.: Moderne klippeteknik - mode-
frisuren til Dem. - Lukket hver onsdag.

Et besøg værd

Marstrandborg Grill Bowleren

Thorvaldsensgade 1 - Århus
Prøv vore lækre grill-kyllinger
Pølser - Bøfsandwich - hjemmelavet
forårsruller. - Tag maden med hjem -
eller vi bringer gerne.
Åben hver dag fra kl. 11-21.

Telefon 12 70 47

Venlig hilsen - Betty og Kan-Wing

Tag noget lækkert med hjem fra
MARSELISGAARDENS BAGERI
Sdr. Ringgade 45 . Århus . tlf. 14 27 90

Alt i lækkert brød og kager
Spec.: Fødselsdagskringle - Nougat-
stænger - Søndag åben fra 6-10

Vi anbefaler

CYKEL- OG KNALLERT-SERVICE

Kærlighedsstien 14 B . Århus
Telefon 13 78 66

1. kl.s reparationsværksted for alle
mærker indenfor cykler og knallerter.
Køb og salg af brugte cykler og knal-
lerter - hurtig levering - stort udvalg
i tilbehør

Bag den gode smag

SKOVGAARDS BAGERI
Bagermester Brammings Eftf.
Herredsvej 4 . Hasle . tlf. 15 63 60

Alt i lækkert brød og kager
Prøv vor lækre fødselsdagskringle
Åben tirsdag til fredag 6.30 til 17.30
Lørdag-søndag åben 6.30-16.00
mandag lukket

Med venlig hilsen
ELSE og JOHN SKOVGAARD

Vore funktionærer anbefales
CHRISTIANSBJERG FODKLINIK

v/ P. Fjeldgaard Rasmussen
Eksam. fodplejerske S.A.D.F.
Hvidkløvervej 2 . Århus . tlf. 16 78 09

Åben mandag - tirsdag - onsdag -
torsdag 10-16 og efter aftale.
Fredag og lørdag lukket

BYENS KIOSK

Grundtvigsvej 9 . Viby . tlf. 14 13 18

Alt i dag- og ugeblade - lommeromaner
- skriveartikler - tobaksvarer
Aut. tipsforhandler

HANS LÜCK

TANDLÆGE

har startet praksis i Gellerup Center,
Helsegangen, i klinikfælleskab med
Svend E. Pedersen og Klaus Nyborg.

Brabrand

Tlf. 25 18 17 og 25 18 44

Stedet, hvor man kommer igen
STEAK HOUSE - GRILL-BAR
DET GAMLE POSTHUS
RESTAURANT

Hovedgaden 25 . Brabrand . tlf. 26 28 45
Alt i lækkert grill og steak og meget
andet godt.

På gensyn! BODIL og LEIF

Tag noget lækkert med hjem fra
»HONG KONG« GRILL

Silkeborgvej 315 . Åbyhøj . tlf. 15 51 66
Lækkert grill - store friske kyllinger
med agurkesalat

Spec.: Billige kinesiske retter - store
hjemmelavede forårsruller - spis det
her eller tag det med hjem.

Åben kl. 12.30-22.00

På gensyn i HONG KONG GRILL

PRIVATBANENYTT

OHJ 40 og HP 15, dieselelektriske lokomotiver af den firkantede Frichsmodel fra 1930'erne, forventes inden længe overdraget til Dansk Jernbane-Klub til brug på Mariager—Handest Veteranjernbane. Begge lokomotiver tilhører Holbæk Privatbaner og stammer fra Ålborg Privatbaner, hvortil de leveredes i 1936. OHJ 40 er ikke køreklar, men af begge lokomotiver skulle der kunne komme et køreklart lokomotiv i drift. OHJ og HTJ kan undvære de to ældre lokomotiver, efter at man har erhvervet de to MaK-lokomotiver, OHJ 45 og 46, fra den svenske privatbane Nora Bergslags Jernbane, og når OHJ 24 sættes i drift efter endt reparation.

HJØRRING PRIVATBANER, der har håbløst forældede værkstedsfaciliteter i den gamle remise ved den tidligere Hjørring Vestbanegård, har planer om bygning af helt nye værksteder på det område, hvor den nuværende DSB-remise ligger på Hjørring station.

SKAGENSBANEN har ophugget personvogn SB F 6. Den indkøbte kombinerede passager- og rejsegodsvogn DSB CLE 82-25 697-1 er endnu ikke indsat i drift.

OHJ 38, damplokomotiv fra 1917, var i januar i aktivitet med den store sne-næse. Lokomotivet viste bl.a. sin duellighed ved at rydde de enorme snemasser, der havde lagt sig på strækningen mellem Høng og Slagelse.

AALBORG—HADSUND JERNBANE blev nedlagt ved den store »privatbaneslagting« i 1969, hvor alle Ålborgbanerne samt RHJ og TFJ nedlagdes. Banen kommer aldrig igen, men nu — 10 år efter — er det lykkedes at få genetableret banestrækningen på 25 km af dens oprindelige 56 km som cykel- og gangsti. Det er Overfredningsnævnet, der har bestemt, at Nordjyllands Amtsråd skal overtage jernbanearealerne og indrette dem til rekreative stianlæg i samarbejde med de fire kommuner, de gennemløber. Da banen nedlagdes, solgtes en del af arealerne fra til de tilgrænsende landbrug, men disse arealer eksproprieres nu tilbage. Tre jordejere vil få tilkendt erstatninger på 90.000 kr.

Ældre dame står ved busstoppestedet med en lille hund i snor. En lille dreng trykker sig ind til damen, da han får øje på hunden.

— Vær ikke bange — hunden bider dig ikke, siger damen beroligende.

— Nej, siger drengen, — men jeg så hvordan den løftede benet og ville til at sparke mig.

★

En englænder sidder bedrøvet på sin pub.

— Hvad er der dog i vejen med dig i dag, spørger bartenderen.

— Først blev jeg fyret, så faldt jeg ned ad trappen, min kone er stukket af med min bedste ven, og nu hører jeg, at Arsenal har tabt.

— Det har vel nok været en rigtig ulykkesdag.

— Ja, og så førte de endda ved pausen.

★

— Da jeg første gang kom til byen, fortalte mangemillionæren, — havde jeg kun én krone på lommen.

— Hvad brugte De den til?

— Jeg brugte den klogt. Jeg ringede hjem efter penge..

Støtteforeningen Danske Dampvenner

foretager 15/2 uddeling af midler fra overskuddet i 1978 til de, der har søgt.

Alle hidtil udsendte lokomotivplatter er nu udsolgte. Enkelte platter med S/S AGNETE er endnu tilbage.

Sidste nye platte, med motiv af den første lokomotivtype i Jylland, det berømte »Canada«-lokomotiv, kan bestilles ved foreningens adresse. Prisen er stadig kun 95,00 kr. + 10,00 kr. ved forudindbetaling pr. giro eller check.

Genoptryk af den 100 år gamle lærebog i »LOKOMOTIVKJØRSEL«, der bl. a. giver et levende indtryk af, hvordan det var at være lokomotivfører på f. eks. lokomotiver som »Canada«-lokomotiverne. 46,00 kr. + forsendelse.

Til støtte for bevaringen af Danmarks sidste originale vogn fra vore smalsporede privatbaner, den lille postvogn, DBJ 26, der nu står i ynkelig forfatning ved Bornholms museum, i det fri, udgives i maj en platte med motiv af denne vogn.

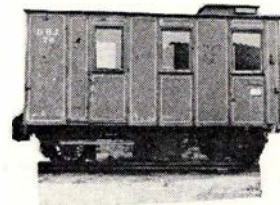
Overskuddet af denne platte går alene til denne vogn (Danske jernbanevenners vognfond).

Platten kan ventes klar i maj og forudindbetalinger modtages indtil 1. maj til:

»STØTTEFORENINGEN DANSKE DAMPVENNER«

Esrumvej 47 - 3000 Helsingør - Telefon (03) 21 81 46 - Giro 8 29 47 63

NB: Næste dampplatte bliver med motiv af en damptrømler. Udsendes i marts. Bestillinger modtages.

KONGEOVERFARTEN

Trelleborg - Sassnitz - og andre Østersøjernbanefergeoverfarter til Skåne

Af Matz Lonedahl Risberg - 3. del

August 1972 leverede »VEB Neptun Werft« Deutsche Reichsbahns nye flag-skib, RÜGEN. Den var ved leveringen Verdens største jernbanefærge. Længden var ikke mindre end 152,7 meter, bredden 18,8 meter, bruttotonnagen 6465 BRT og maskineffekten 20.000 HK. Servicehastigheden var sat til omkring 20 knob.

Færgen har fire jernbanespor med en sporlængde på 480 meter. På bildækket, der er forsynet med oplukkelige styrbordsporte og agtertilslutning i begge sider, dog ikke specielt for personbiler, er der plads til 73 personbiler eller 12 lastbilto. I passagerafdelingerne er der plads til 1468 passagerer, fordelt på 1. og 2. klasse. RÜGEN har to skorstene placeret ved siden af hinanden.

RÜGEN og SKÅNE udførte herefter fem personførende dobbeltture i døgnet, TRELLEBORG og SASSNITZ udførte fem godsture og STUBBENKAMMER to godsture, ialt tolv dobbeltture. Desuden indsattes WARNEMÜNDE af og til i vinterhalvåret. Som erstatningsfærge for RÜGEN fungerede SASSNITZ og for SKÅNE TRELLEBORG.

Trafikstigningen på Kongeoverfarten blev hurtigt betydeligt større på jernbanegods- og lastbilsiden end på passager- og personbilsiden. På Finlandsruten medførte færgen overhovedet ikke passagerer eller biler. SJ bestilte derfor i 1970 på »A/S Nakskov Skibsværft« en jernbane- og lastbilfærge, beregnet til begge overfarter. Stigningen på disse to overfarter var meget stor, og den fortsatte, hvorfor SJ ytrede ønske om at udnytte en opnået option på endnu en færge af samme type i Nakskov. Man indgik derfor en aftale med »Lion Ferry« om charter, og dette rederi bestilte den nye færge.

Begge de nye færger blev som de første i Europa forsynet med fem jernbanespor. Dette nødvendiggjorde en større bredde end de normale 18,8 meter, som færgelejerne var byggede for. Man fandt ud af at udforme færgernes agterende på en sådan måde, at færgerne ligger skråt — 1,6° til bagbord — i lejerne. Da styrbords side er fortøjningsside i både Trelleborgs sydlige og Sassnitz' østre leje, var denne ordning mulig. Disse to

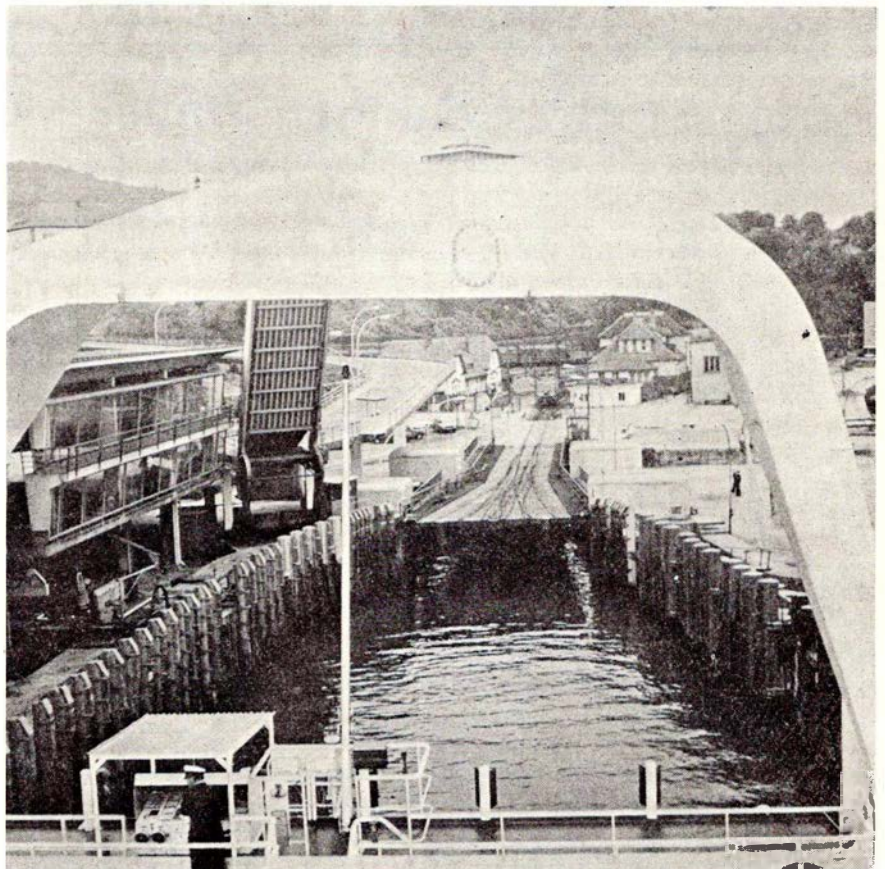
lejer var da de eneste, der kunne befares af disse »storfærger«.

De nye færger er 149,1 meter lange, 21,6 meter brede (asymmetrisk fenderliste) og har en bruttotonnage på 5.160 BRT. Maskinerne giver 14.000 HK, hvilket er nok til en servicefart på 18,5 knob. Passagerantallet må højst være 36, og lastbildækket har plads til 18 lastbilto. De fem jernbanespor har en effektiv sporlængde på 568 meter, men denne længde udnyttes kun i retning mod Sassnitz, da første, tredje og femte spor lastes sidst og således kan udnyttes bedst. Når færgerne sejler nordpå, er andet og fjerde spor lastet sidst, hvorved den effektive sporlængde er reduceret til 554 meter.

Den færge, som SJ selv havde bestilt, fik navnet GÖTALAND, og den leverede

des i april 1973. Færgen, der var bestilt af »Lion Ferry«, kom til at hedde SVEALAND, og den var oprindeligt beregnet til Finlandsruten. Her nåede den dog, på grund af mindre kapacitetsbehov, ikke at komme op, og samtidig sparede man en kostbar ombygning af færgelejet i Nådendal. I stedet indsattes også SVEALAND på overfarten Trelleborg—Sassnitz. Dette skete i september 1973.

Udseendet af de to femsporede færger er præget af den designmani, der i disse år huserer i Europa som en løbeild. Færgernes skrog og overbygning er ligesom de øvrige hvidmalede, under fenderlisten er GÖTALAND dog senere blevet grøn ligesom SKÅNE, og SVEALAND er ligesom DROTTNINGEN og senere igen også SKÅNE blevet malet sort. Vingehjulet savnes imidlertid i færger-

Sassnitz' østre leje i 1973. Til venstre ses terminalbygningen, mellem terminalen og færgeklappen ses bilklappen og bagved den broen, der går op til byen.

Foto: Matz Lonedahl Risberg.

OVERSIGT OVER FÆRGER, ANVENDT PÅ OVERFARTEN TRELLEBORG-SASSNITZ OG ANDRE ØSTERSØJERNBANE-
OVERFARTER MM. TIL SKÅNE, SVERIGE

Ejer	Færgenavn	Byggested	-nr	-år	Læng- de	Bred- de	Spor	Spor- lg.	BRT	Maski- ner	Eff.	Ruter
KPEV/DR	DEUTSCHLAND	Vulcan, Stettin		1909	113,8	16,3	2	167	2882	Damp	4500	TS
KPEV/DR	PREUSSEN	Vulcan, Stettin		1909	113,8	16,3	2	167	2840	Damp	4500	TS
SJ	DROTTNING VICTORIA	Swan, Hunter & Wigham Richar- son, Newcastle		1909	113,3	16,3	2	167	3074	Damp	4500	TS, TT TO, TG TW, KM
SJ	KONUNG GUSTAF V	Lindholmen, Göteborg		1910	113,5	16,3	2	167	3062	Damp	4500	TS, TT TO, TG TW, KM
SJ	STARKE ombygget:	Deutsche Werke Kockums, Malmö		1930 1945	94,1 111,8	16,3 16,3	3 3	195 255	2459 3092	Damp Damp	5500	TS, TO TG, TW KM, SN
PKP	KOPERNIK (x MECKLENBURG)	Schichau, Danzig		1903	86,9	17,7	2	125 (GW)		Damp		GW, TO
SJ	TRELLEBORG	Helsingør	336	1958	137,7	18,8	4	403	6476	Dies.	8500	TS, TT SN
DR	SASSNITZ	Neptun Rostock	965	1959	137,5	18,6	4	380	6164	Dies.	9600	TS, SN RS
DR	WARNEMÜNDE	Neptun Rostock	1068	1963	136,7	17,7	3	326 (TS)	6141	Dies.	9600	TS, GW
Lion	GUSTAV VASA (nu WAWEL)	Nobiskrug Rendsburg	641	1965	110,7	17,6	0	0	3801	Dies.	8000	TT, MT MTT, YS
SJ	SKÅNE	Uddevalla	275	1966	147,7	18,8	4	467	6534	Dies.	11160	TS
SJ	DROTTNINGEN	Uddevalla	280	1968	115,7	18,8	3	256	5625	Dies.	11160	TT, TS SN, (YS)
Lion	KRONPRINS CARL GUSTAF (nu WILANOW)	Nobiskrug Rendsburg	646	1966	110,7	17,8	0	0	4020	Dies.	11400	MT, (YS m.fl.)
DR	STUBBENKAMMER	Brevik	94	1971	124,7	18,8	4	370	2047	Dies.	5100	TS
DR	RÜGEN	Neptun Rostock	1291	1972	152,7	18,8	4	480	6465	Dies.	20000	TS
SJ	GÖTALAND	Nakskov	198	1973	149,1	21,6	5	568	5160	Dies.	14000	TS
Lion	SVEALAND	Nakskov	199	1973	149,1	21,6	5	568	5160	Dies.	14000	TS
DR	ROSTOCK	Bergen	779	1977	158,4	21,6	5	616	6111	Dies.	17500	TS
PLO	MIKOŁAJ KOPERNIK	Brevik	100	1974	125,6	17,0	4	372	2898	Dies.	7460	YS
PLO	JAN HEWELIUSZ	Brevik	118	1977	125,6	17,0	4	372	3015	Dies.	7360	YS
PLO	SKANDYNAWIA (x VISBY)	Zaandam		1964	88,3	16,5	0	0	2825	Dies.	6400	YS (m.fl.)
PLO	GRYF (x FINNDAANA)	Hansa Hamburg		1962	95,7	15,9	0	0	2977	Dies.	5760	YS (m.fl.)

TS = Trelleborg - Sassnitz. TT = Trelleborg - Travemünde. TO = Trelleborg - Odra Port.
TW = Trelleborg - Warnemünde. TG = Trelleborg - Gdańsk. KM = København - Malmö.
SN = Stockholm - Nådendal. YS = Ystad - Swinoujście. RS = Rønne - Sassnitz.

Aarhus

Tømrer- og snedkerarbejde

Flagvinduer, moderne vinduer og døre efter opgave. Forsatsvinduer, loftsbeklædning, isolering, omforandring og brandsikring. Tilbud uden forbindende.

Midtbyens

Tømrer- og Snedkerforretning

Frederiks Allé 60 . Århus
Tlf. 19 81 10, privat 23 14 63

Kom ind og få en køkkensnak – lad os råde og vejlede Dem uni-form – beckermann

KØKKEN STUDIO

Thorvaldsensgade 36 . Århus
Telefon 19 82 63

Garderobeskabe – Badeværelsesmøbler

Vore funktionærer handler i

»LONES« BLOMSTER

Sdr. Ringgade 47 – Århus

Alt i friske blomster og planter
Fikse visittbuketter

En skobutik med gang i

THERESE WOLF

Bruunsbro 7 . Århus . (06) 13 58 49

Moderigtigt damefodtøj til hverdag og fest

Tandlæge

Holger Sandfeldt Sørensen

Ryesgade 12 . Århus . tlf. 12 40 12

Konsultation efter aftale

Tandlæge

FINN MORELL

Rosenkrantzgade 2, 1. sal . Århus

over for rutebilstationen

Tlf. (06) 19 39 11

Konsultation efter aftale

Prima ungt hestekød fra egen slagting får De i specialforretningen

Aarhus Hesteforretning

Frederiks Allé 129 . tlf. 12 41 77

Slagter kun én kvalitet – den bedste

Vore funktionærer går i

»PERAVIN« RENSERIET

Jægergårdsgade 55 . Århus
tlf. (06) 13 20 28

1. kl.s kemisk rensning – ingen opgave er for stor – små reparationer udføres.

På gensyn!

HANNE og HASSEN OUERTANI

VESTERBRO POLERING OG RENGØRING

Rengøring og polering af trapper – kontor – lager – hovedrengøring
Rensning og rengøring af nybyggeri

Tlf. (06) 25 61 01 – 12 86 96
S. E. RASMUSSEN

GLARMESTER

JOHN SØRENSEN

Randersvej 15 – Århus

Telefon 16 70 81

Venner mødes på

RESTAURANT TERMINUS

Jægergårdsgade 71 . Århus
Telefon 13 54 11

Lad også dette blive Deres fristed
På gensyn! KAJ og TOMMY

Bag den gode smag

FINNS BAGERI

v/ G. Skovfoged

Wærumsgade 11A . Århus . tlf. 12 53 04

Alt indenfor lækkert brød og kager.
Bestillinger på alt slags brød modtages – altid et godt ugetilbud.

Husk vort udsalg Hammerhusvej 49
Brød – Konfektur – Chokolade

M. L. MARKED

v/ Max Lund

Nørre Allé 86 . Århus . tlf. 12 32 06

Kolonial – Konserver – Vine – Spirituosa

NB: Vi er friske med tilbud

Vi handler i

PARFUMERIET INNOXA

Frederiks Allé 141 . Århus . 12 92 25

Toiletartikler – parfumeriet med den gode service – stort udvalg i de kendte mærker – kig ind, vi hjælper Dem gerne med råd og vejledning

Vore damer går i Salon

»KLIP OG KRØL«

Jens Baggesensvej 4 . Århus
Telefon 10 48 90

Stedet for moderne hårpleje og den perfekte klipning

Bestil venligst tid – lukket onsdag

STOFFERS

Knallert- og Cykel-Service

Haderslevgade 7 . 8000 Århus C.

Telefon (06) 14 31 36

Vi køber OST hos fagmanden

FREDERIKSBJERG OSTEBOERS

Frederiks Allé 110 – Århus
Telefon 12 60 18

Altid vellagrede oste og specialiteter.

Alt til ostebordet

JÆGERGÅRDSDGADES

HÆLE- OG NØGLEBAR

Jægergårdsgade 5 . tlf. 19 79 34

Alle skoreparationer laves, mens De venter – Gravering af dør- og navneskilte – Nøgler – Hundetegn laves mens De venter. – 1. kl.s arbejde udføres til rigtige priser – 10 pct. rabat til pensionister – På gensyn! JAN REINHOLD

nes stævn, og på de flødefarvede skorstenene er der ikke de blå ovale mærker med vingehjul, men derimod en blå ring med det nye firkantede SJ-mærke i guld. GÖTALANDs skorsten har i 1976 fået påmonteret en stor sort dims med røgskærm.

Samtidig med at GÖTALAND leveredes og indsattes på Kongeoverfarten, forflyttedes TRELLEBORG til Finlandsruten, Stockholm (Värtan) — Nådendal. Også WARNEMÜNDE forsvandt fra ruten for ikke mere at vende tilbage.

De passagerførende ture, af hvilke der er fem, udføres fortsat af SKÅNE og RÜGEN, mens GÖTALAND og SVEALAND sammen udførte fem godsture i hver retning. STUBBENKAMMER fortsatte efter deres levering med at udføre sine to dobbeltture. Erstatningsfærge for alle færgerne blev nu SASSNITZ. I efteråret 1973 opnåede SASSNITZ endog at afløse TRELLEBORG på Finlandsruten, idet DROTTNINGEN var chartret ud til anden side!

Behovet for flere færgelejer havde længe trængt sig på, idet der jo kun var ét anvendeligt i hver havn. Det nordlige leje i Trelleborg var ikke anvendeligt på grund af for skarp indsejlingsvinkel, man tænkte ganske vist på at bygge det om, men planerne blev ikke realiserede.

I stedet rev man den smukke gamle portal ved klappen ned, og lejet skal fyldes op.

Man greb til andre og mere realistiske metoder for at løse lejeproblemerne. Der byggedes simpelthen syd for den gamle havn et nyt havnebassin med et nyt jernbanefærgeleje. Dette indviedes alt sammen i 1975 af den svenske Kong Carl XVI Gustaf. Lejet er forsynet med en femsporet færgeklap og lastbilklap. Derimod er der ingen personbilklap eller passagerlandgang.

I 1976 påbegyndtes ombygningen af det vestre leje i Sassnitz. Derved forsvandt her den sidste af de gamle portaler. Det ombyggede leje er udrustet med jernbanefærgeklap, lastbilklap, der lægges skråt over bagbords agterende, samt passagerlandgang. I denne anledning forsynedes RÜGEN med passagerport på bagbords side. En allerede forberedt personbilsfærgeklap til det vestre leje er ikke længere aktuelt, da, på grund af de femsporede færgers skrå beliggenhed i færgelejet, afstanden mellem færgerne og terminalbygningen er for stor.

I februar 1976 kom TRELLEBORG tilbage til sit hjemsted, idet Finlandsruten simpelthen blev nedlagt. Færgen indsattes enkelte gange i efteråret 1976,

men lå ellers oplagt i Trelleborgs havn. DROTTNINGEN solgtes i maj 1977 til »Federal Arab Company« i Alexandria i Ægypten og omdøbtes til ALZAHRAA. I oktober 1977 solgtes TRELLEBORG til »Maritim Company« i Grækenland, og den omdøbtes inden afsejlingen fra Sverige til HOMERUS.

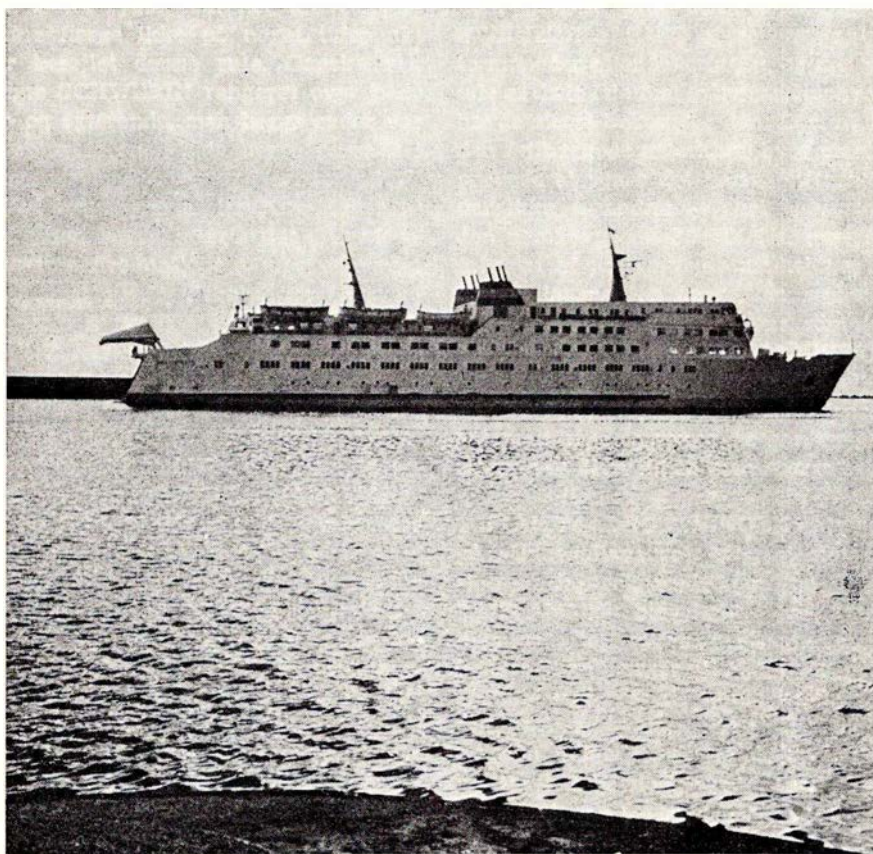
Den 13. juli 1977 lagde DRs nye gods-færge ROSTOCK for første gang til i Trelleborg, dog kun for at afprøve færgelejet. Leje II, det nye, passede godt efter minimale justeringer, men det andet leje, leje I, passede knapt så godt, idet færgens agterport stak lidt for langt ud, når den var åben. Den stødte så mod portalen, der fik mindre skader og et revnet fundament. ROSTOCKs agterport ombyggedes derfor i august 1977 hos »J. C. Petersens Mekaniska Verkstad« i Trelleborg, så den kom til at passe.

Men ROSTOCK indviedes alligevel den 20. juli 1977, samtidig med at Sassnitz' nye færgeleje blev taget i brug. Den nye færge er bygget på »A/S Bergens Mekaniske Verksteder«, Bergen, Norge, og den er 158,4 meter lang, 21,6 meter bred og har en bruttotonnage på 6.111 BRT. Passagerantallet må maksimalt udgøre 36, altså som på de svenske gods-færger. Maskinerne yder 17.500 HK (12.880 kW), hvilket giver en servicefart på 20,5 knob. Vogndækket har — naturligvis — fem jernbanespor med en samlet effektiv længde på 616 meter, respektive 606 meter, alt efter, hvorledes der lastes. Bildækket rummer ca. 20 lastbiltog, når disse er kørt ombord fra agterenden i Sassnitz og kan køre helt frem til forreste væg. Sker ombordkørsel fra styrbords midterindkørsel i Trelleborg, kan der kun påregnes plads til 19 biltog. Forøvrigt er bildækket noget lavere her end på RÜGEN og de svenske færger, hvilket har medført en mindre hældning af dækket i agterenden.

Udseendemæssigt ligner ROSTOCK meget GÖTALAND og SVEALAND. Redningsbådene er dog anbragt på taget i stedet for i siderne, og overbygningens front er mere lodret. Ydermere har ROSTOCK heller ikke vinduer på bildækket.

Som første DR-færge har ROSTOCK kun én skorsten, og den er høj og strømlinieformet, af udseende noget i retning af dem, der sidder på SASSNITZ.

Godstrafikken på Kongeoverfarten bestrides i dag af færgerne SVEALAND og ROSTOCK. Erstatningsfærge er GÖTALAND.

M/F DROTTNINGEN i Trelleborg 1974 med Ålandsliniens farver på skorstenene.

Foto: Matz Lonnedahl Risberg.

Vær smart klædt på i tøj fra

BUTIK »LILLIAN«
Gl. Munkegade 2 . Århus . tlf. 12 39 39

Børnetøj str. 0-16 år - og til voksne har vi håndtrykte kjoler og busseronner - Har De specielle ønsker klarer vi også det - vi syr gerne efter individuelle ønsker - kig ind og få en tøjsnak

Vi har det hele

»KVIK« KIOSKEN

Vestre Ringgade 170 . Århus
Telefon 12 61 72

Aviser - Dag- og ugeblade - Skriveartikler - Brød - Konfekturer - Øl - Vand m.m. - Husk vor lækre dessert-is
Åben fra kl. 6 til 21

Centrum
FOTO

Aboulevarden 51 - 8000 Aarhus C
Tlf. 06 - 12 63 68

Fotohandel - Portrætatelier
Atelier for reklamefoto

Vi handler i

BLOMSTERKÆLDEREN

Knudrisgade 39 . Århus . Tlf. 13 55 25
Alt i årstidens friske blomster og planter - Bestillinger modtages på kranse - bærebuketter - dekorationer

God og veltillavet mad får De i

VESTERBRO

Viktualie- og smørrebrødsforretning
Vesterbrogade 9 - Århus - Tlf. 13 52 87
Anretninger - platter - smørrebrød til hverdag og fest - levering også gerne lørdag og søndag

Charlottehøj Frugt og Blomster
Hammershusvej 39 . Århus . 16 86 08

Alt i årstidens friske frugter og grøntsager - planter og blomster - kun én kvalitet - den bedste -

Se godt - se godt ud
i MODERNE BRILLER fra ...

JØRN FILTENBORG OPTIK
Optometrist - Specialoptiker
Banegårdsplads 16 (ved SAS) . Århus
Telefon 13 77 22

BLOMSTER OG IDE

Grønnegade 41 . Århus . tlf. 19 02 52

Mange spændende planter - alt i årstidens friske blomster kranse - bærebuketter - dekorationer

ORCHIDE'EN
v/ Anna Lise Vester
Vesterbrogade 16
Århus C
Tlf. (06) 12 36 94

Kranse - Buketter - Dekorationer
sendes overalt
NB: Søndag åben 9-12

Er De i tvivl - så gå i

KØKKENHJØRNET

Vester Allé 20 . Århus. Tlf. (06) 19 96 55
Køleskabe - komfurer - vaskemaskiner
Lad fagmanden hjælpe Dem med råd og vejledning. Mange forskellige muligheder uden forbindende. Husk: Atlas køkken har alle variationsmuligheder - og så er det dansk.
Køkkenhjørnet borger for kvaliteten

Bag den gode smag

»CORNER« BAGERIET
Max Müllersgade 2 B . Århus
Tlf. 12 14 68

Altid frisk og lækkert brød og kager

Smarte og modebevidste piger går i

»ALTA« MODA

Sct. Poul's Kirkeplads 19 . Århus
Tlf. 19 90 64

Eneforhandling af de kendte mærker
Marlys-Luiza - Vogue
Fordelagtige priser p.g.a. egen import.

På gensyn i »Alta« moda
ELLEN og ANNE WORMSTRUP

Lad også dette blive jeres fristed

»CIRKUS« KROEN

Skovvejen 23 . Århus . tlf. 12 73 91

Kom ind og slap a' - og hyg jer i gode venners lag - På gensyn!
BODIL og BENT

Man bor godt på

PARK HOTEL

Sdr. Allé 3 . Århus . tlf. (06) 12 32 31

- og vi ligger lige i centrum -

For de lækkersultne ...

SCANDIA GRILL

Europaplads 8 (overfor Hotel Atlantic)
Århus - Tlf. (06) 13 86 80

Alt i lækkert grill - pølser - hot dogs -
Det er os med de store kyllinger
Åben fra 11 formiddag til kl. 5 morgen
Søndag fra kl. 11 til kl. 02.00 nat

»LE CAULOIS«

PANDEKAGEHUSET

Ny Banegårdsgade 47 - Århus
Tlf. (06) 13 02 94

Nyd vores morgencomplet - lækre pandekager eller grillretter
Åben hver dag kl. 8.00-24.00
Lørdag og søndag fra kl. 17.00-24.00

H. C. ANDERSEN
AUTOOPRETNING

Jægergårdsgade 152 . 8000 Århus C.
Telefon (06) 19 76 46

Forsikringsskader - Pladearbejde
Personlig betjening - Hurtig levering

Færgeren SKÅNE er begyndt at få svært ved at holde den stramme sejlplan, hvilket medfører store forsinkelser for eksprestogene. Det er derfor oplagt, at næste færge på denne rute må blive en svensk passagerfærge. Logisk set bør den naturligvis have navnet SVERIGE. Planer om en sådan færge synes dog ikke i øjeblikket at eksistere, i stedet har SJ anmodet om midler til anskaffelse af endnu en godsfærge. Vil man »gemme« navnet SVERIGE til en passagerfærge, er navnet STARKE teoretisk muligt for denne godsfærge.

Kongeoverfarten har efter Den Anden Verdenskrig været forskånet for alvorlige ulykker. I 1960 påsejledes TRELLEBORG dog af et tysk fragtskib, hvorved en kvinde omkom, de øvrige passagerer slap uskadede. TRELLEBORG repareredes dog hurtigt interimistisk, bl.a. sejlede den en periode med bagbords side uden vinduer i forenden og delvis af-lukkede passagerfaciliteter.

SASSNITZ, altså færgeren, ligger temmelig lavt, og ved rangering i Trelleborgs sydlige leje kom fenderlisten under lejets ledeværk, da et lokomotiv kørte ud på klappen. Da lokomotivet atter kørte i land, hvilede ledeværket på færgens fenderliste, og da den prøvede at sejle ud, fulgte en del af dette med og faldt i vandet. TRELLEBORG kom ind umiddelbart efter, og den fik træet fra dette ledeværk i skruerne, som beskadigedes.

Af SASSNITZ' fire motorer anvendtes oprindeligt kun de to ved sejlads baglæns, idet den ikke var forsynet med vendbare KaMeWa-skruer. Når færgeren skulle bremse, d.v.s. lade motorerne gå hurtigt fremad, måtte de to motorer, der gik i tomgang, først speedes op i samme omdrejningstal som de trækkende. Dette tog tid, og det hændte derfor af og til, at færgeren kom lige hurtigt nok ind i lejerne. For at undgå skader på færge og lejer »listede« SASSNITZ ind, men engang medførte dette, at den blæste ud af kurs og gik på grund ved indsejlingen til Trelleborg. Man forsøgte at trække den fri ved at anbringe en wire fra SASSNITZ' agterende til vestre pihoved og en wire mellem stævnen og bugserbåden TRELLEBORG SJ. Skipperen på TRELLEBORG (færgeren) kontaktedes og blev bedt om at gå hurtigt indtil Trelleborg, men passere så tæt på SASSNITZ som muligt. Netop som TRELLEBORG passerede, trak TRELLEBORG SJ til, og SASSNITZ kom fri, takket være bølgerne fra færgeren TRELLEBORG, da den passerede.

Restauratør på de svenske færger er »AB Trafik-Restauranger« og på de østtyske »Mitropa«. I sommeren 1967, da SASSNITZ måtte gå på værft efter en grundstødning, og WARNEMÜNDE sejlede mellem Gedser og Warnemünde, afløste TRELLEBORG derfor SASSNITZ som passagerfærge. Restauratør ombord var i dette tilfælde det østtyske »Mitropa«.

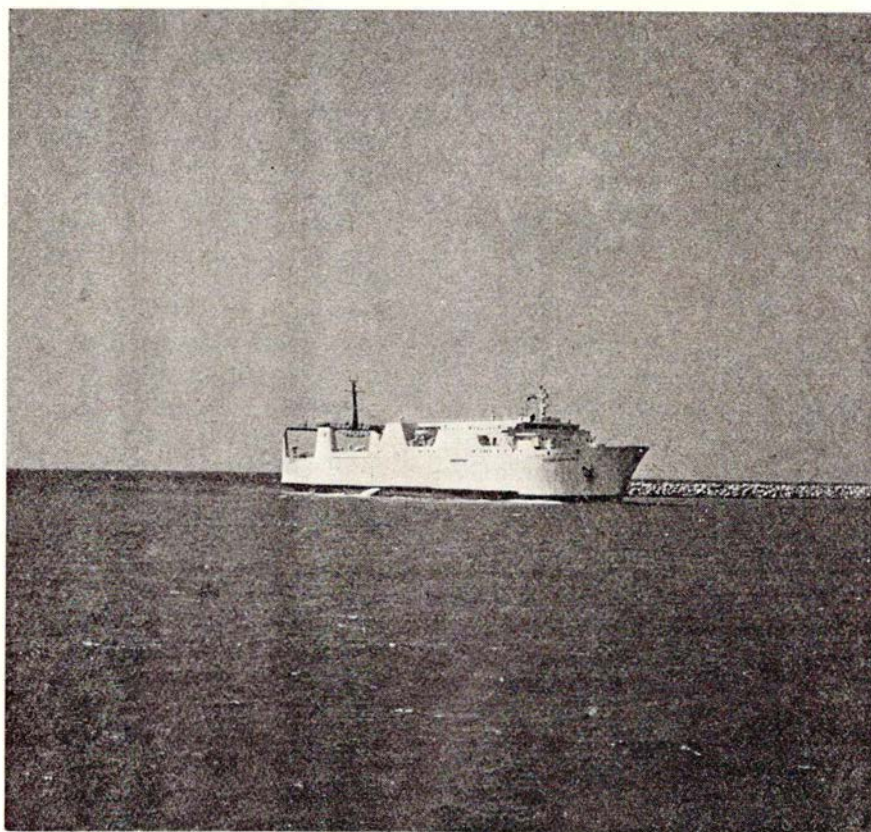
GÖTALAND kolliderede i februar 1974 i tæt tåge med en fiskerbåd i Trelleborgs indsejling. Fiskerbåden sank, men ragede delvis op over vandoverfladen, og da SKÅNE forsøgte at sejle udenom, beskadigede den sine skruer. Trafikken mellem Trelleborg og Sassnitz måtte derfor indstilles, indtil fiskerbåden var fjernet, SKÅNE måtte, mens arbejdet med fiskerbåden stod på, fungere som restauration for ventende passagerer i Trelleborg havn. Derefter måtte den på værft for at få skruerne repareret. Mens SKÅNE var på værft, måtte SASSNITZ sejle som passagerfærge i stedet.

DROTTNINGEN gik på dette tidspunkt ikke længere i charter mellem Sverige og Sovjetunionen for Ålandslinien på grund af oliekrisens problemer. I stedet var den vendt tilbage til Trelleborg—Sassnitz Overfarten, hvor

den var indsat som godsfærge. Her sejlede den med overmalet vingehjul i stævnen og i Ålandsliniens farver, blå, gult og rødt på skorstenene.

ROSTOCK havde allerede i august 1977 opnået at komme til at sejle som passagerførende færge. RÜGEN havde nemlig fået en skade på skruerne, og da SASSNITZ var sendt på værft, kunne denne færge ikke indsættes i stedet. Derfor måtte ROSTOCK indsættes efter at have fået den nødvendige supplering af redningsudstyr og en dispensation fra de østtyske myndigheder. Da agterste port endnu ikke var ombygget, var færgeren tvunget til at lægge til i Trelleborgs leje II. Til forskel fra SVEALAND, der enkelte gange har overført »Sassnitzexpressen« og »Meridan«, og som da kun kan lastes på fire spor, for at passagererne kan komme ud fra vognene, så kan ROSTOCK lastes på alle fem spor, også selvom den medfører passagervogne. Disse sættes altid på færgens fjerde spor.

Et i visse kredse almindeligt udbredt rygte, som på tryk bl.a. er kommet til udtryk i bogen »Train ferries of Western Europe« af P. Ransome-Wallis, er, at Deutsche Reichsbahns gamle dampfærge SCHWERIN, bygget i 1926 til Gjedser—Warnemünde Overfarten, skulle have

M/F STUBBENKAMMER i Trelleborg 1975.

Foto: Matz Lonedahl Risberg.

Aarhus og omegn

Byens bedste madsted ...

RESTAURANT EUROPA
Europaplads 6 - Århus
Telefon (06) 12 32 15

- hvor venner mødes

Med venlig hilsen
MARTIN

Nyd Deres frokost yderst på molen
med Århus skønneste udsigt

AARHUS YACHTKLUB

Lystbådehavnen . Tlf. (06) 13 30 26

Ta' selv bord hver dag kl. 12-15
Selskaber modtages gerne (indtil 50
kuverter) - Lukket hver torsdag

Bag den gode smag

RISVANGENS BAGERI

v/ bagermester Poul Kristiansen
Risvangsallé 9 . Århus . tlf. 16 93 37

Alt i lækkert brød og kager
Prøv vor lækre fødselsdagskringle
Bestillinger på alt slags brød modtages

Hvor venner mødes

HØJBJERG BODEGA

Rosenvangsallé 258 . Højbjerg
Telefon 27 37 90

Stedet, hvor man kommer igen!
PÅ GENSYN! HØJBJERG BODEGA

Bag den gode smag

HASLE BAGERI

Viborgvej 139 . Hasle . Tlf. 15 60 62

Altid lækkert brød og kager
Prøv vor lækre fødselsdagskringle
Bestillinger på alt slags brød modt.

En blomsterhilsen fra

TOVES BLOMSTER

Gjellerup Center . Brabrand
Telefon 25 46 80

Altid friske blomster og planter -
dekorationer - visitbuketter -
gaveartikler

På gensyn! TOVES BLOMSTER

Din dame- og herrefrisør på Langenæs

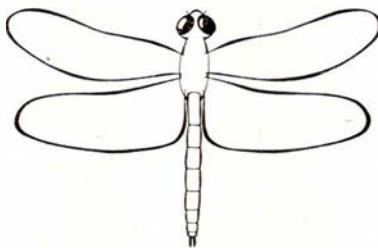
DAME OG HERREFRISØR

inga maria

Tøndergade 96 . Århus . (06) 14 06 49

Stedet for den moderne hårpleje for de
kræse - hurtigt og venlig betjening

På gensyn hos INGE MARIE

Byens gode madsted hedder

»GULDSMEDEN

Guldsmedegade 32 - Århus
Telefon (06) 13 08 69

Vi hygger om Dem - Lad os afholde
Deres selskaber - Husk efter teatertid
modtager vi også gerne selskaber.

Ring venligst og bestil - og maden er
klar. - Åben hver dag fra kl. 12,
søndag fra kl. 16. - På gensyn i
Restaurant GULDSMEDEN I

Lad os tage besværet

Trøjborg Smørrebrød

»MADKASSEN«

Tordenskjoldsgade 9 . Århus
Tlf. 10 69 90

Alt i madpakker - smørrebrød og
anretninger - til hverdag og fest
Madkassens smørrebrød er bedst

Vi handler i

»PARK KIOSKEN«

Ormslevvej 23 . Viby J . tlf. 14 07 62

Alt i dag- og ugeblade - skriveartikler -
tobaksvarer - konfekturer

Med venlig hilsen

BIRTHE og AAGE STEINICHE
Tipsforhandler

Hele familiens frisør, herre og dame

SALON »JEANETTE«

Holme Møllevej 15 - Viby J.
Telefon 14 92 88

Stedet for moderne hårpleje - Stor par-
keringsplads - Salonen er lukket hver
mandag. - De behøver ikke at bestille
tid til herre-afdelingen.

På gensyn: BJARNE VESTER

Vore funktionærer handler i

FINN'S BAGERI

Ormslevvej 23 . Viby J . Tlf. 14 18 78

Alt i lækkert brød og kager
Mælk - Fløde - Smør - Konfekturer -
Chokolade - Prøv vor lækre dessert-
is
Altid friske ugentlige tilbud
Hilsen VIVI og HENNING ESPENSEN

1. kl.s kvalitetsarbejde udføres på

JANS AUTOREPARATION

Carit Etlarsvej 4 . Åbyhøj . tlf. 15 31 18

Reparationer af alle mærker

Autoopretning - Rustskader

Vi er hurtige og samvittighedsfulde.

Spar penge - tank selv - kør Ind til

UNO-X SERVICE STATION

Holme Møllevej 47 . Viby J.
Tlf. 14 77 67

Bilistbutik - dagligvare-kiosk - dæk-
service - afbalancering - højtryksren-
ser til motorvask (for gør det selv
folk) - bestil venligst tid - på gensyn
Mona og Arne Abrahamsen

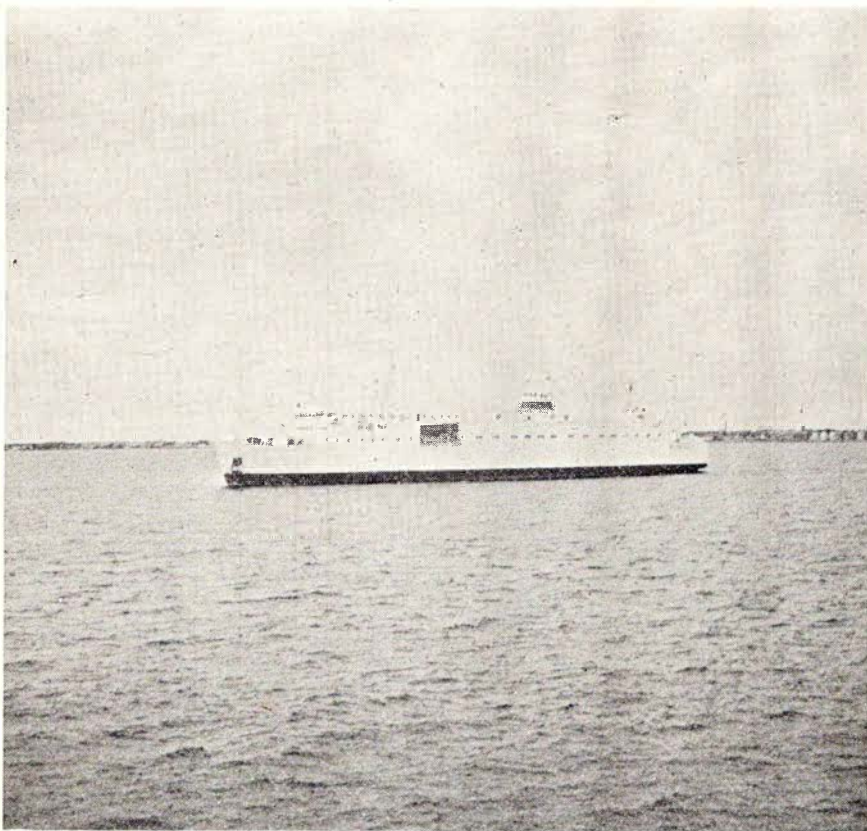
Sports- og motionscykler

Chr. X's vej 256 . Tranbjerg
Tlf. (06) 29 32 33

Spec.: Afd. med sports- og motionstøj
Moderne reparationsværksted

HUSK: Cykler til hele familien finder
De hos os

M/F SVEALAND udenfor Trelleborg i 1976.

Foto: Matz Lonnedahl Risberg.

sejlet på Trelleborg—Sassnitz Overfarten. Dette rygte skal her aflives, idet denne færge ikke på noget tidspunkt har besejlet denne rute. Ganske vist kunne SCHWERIN rangeres over både for- og agterende, men begge ender var af spids facon, så de begge passede i færgelejerne Gjedsær og Warnemünde.

Ved bygningen af jernbanefærger til Kongeoverfarten efter Anden Verdenskrig har fire nationers værfter været involveret, nemlig danske, norske, svenske og østtyske. Det må konstateres, at af disse har kun de danske og østtyske skibsværfter været i stand til at levere nøjagtige færger til overfarten. De danskbyggede TRELLEBORG, GÖTALAND og SVEALAND er ligesom de østtysk byggede SASSNITZ, WARNEMÜNDE og RÜGEN udmærkede færger, der på udmærket måde dækker det behov, man med rimelighed kan stille færger i vore dage (SASSNITZ dog først efter ombygning, hvor den blev monteret med KaMeWa-skruer). Den svenskbyggede SKÅNE er derimod nærmest lidt af en skandale, idet agterenden »dyp- per« for dybt i vandet. Desuden holder den ikke længere sejllplanen, men er altid forsinket. Den ligeledes svenskbyggede DROTTNINGEN sejlede heller ikke så hurtigt, som man havde håbet. Begge ovennævnte færger leveredes

omkring et helt år senere end aftalt. Som nævnt fik den norskbyggede STUBBENKAMMER motorhavari kun to måneder efter leveringen, og den var ude af drift i de fem måneder, hvor man havde størst behov for den. Bortset fra den fejlbyggede agterklap, hvor værftet prøvede at spare det halve olietryk, er der ikke — endnu — sket noget med den norskbyggede ROSTOCK, men forfatteren af nærværende artikel har aldrig sejlet med en færge, der ryster så meget, når den sejler baglæns, som denne færge, ikke engang MALMÖHUS (fra 1945!) på Øresund, en færge, der ellers var berygtet for sine rystelser! Hvorfor lod man så de nævnte færger bygge i Sverige og Norge, kan man spørge?

SKÅNE og DROTTNINGEN er bygget på »Uddevallavarvet AB«, et statsejet skibsværft, der manglede ordrer. STUBBENKAMMER blev købt i hast under bygning. Det østtyske »Neptunværft« bygger ikke færger til daglig, og RÜGEN blev derfor en smule kostbar, af samme årsag lod man derfor ROSTOCK bygge i udlandet. Da »Nakskov Skibsværft« ikke havde kapacitet til at bygge ROSTOCK og levere den før i 1978, gik ordren til »A/S Bergens Mekaniske Verksteder«, der som tidligere nævnt leverede færgen midt i 1977.

Som toglokomotiver i togene mellem Trelleborg F. og Malmö har man efter Anden Verdenskrig foruden litra D elektriske førkrigslokomotiver med akselrækkefølge 1'C1' også anvendt ellokomotiver af litra Da, F, Rc1, Rc2, Rc3 og Rc4. Samtidig med færgerne GUSTAV VASAs indsættelse på Trelleborg—Tra- vemünde Ruten indsatte man elektriske motorvognstog Yoa2 »paprikatoget« mellem Malmö og Trelleborg C. Foruden rangerlokomotivet litra Ub har ellok litra Hg, diesellok litra T21 og T23 samt rangerlokomotiv Z64 været anvendt til at rangere ved færgerne. Mellem Stralsund og Sassnitz anvendtes efter Anden Verdenskrig damplokomotiver af type 03 (2'C 1') og 23 (1'C 1'), og nu anvender man diesellokomotiver af type 110 (x V100), 118 (x V180, 120 (r V200) samt 132 i togene. Til rangering i Sassnitz' havn anvendte man tidligere damplokomotiv type 74, diesellokomotiv type 106 (x V60) har siden afløst dampen. I slutningen af 1960erne og i begyndelsen af 1970erne kørte man det direkte tog »Berlinaren« mellem Berlin og Malmö, og dette tog kørtes af det østtyske motortogsaggregat type 175 (x VT18.16), den samme type, der i de sidste år, hvor DR stillede materiel til rådighed, kørte den dansk-østtyske »Neptun Express« mellem København og Berlin. I dag medfører »Berlinaren« SJ-siddevogn Stockholm—Berlin. Øvrige eksprestog, der overføres på Kongeoverfarten, kan nævnes »Meridian« (Malmö—Bar) og der medføres JZ-sove- og ligge- vogne Malmö—Bar og DR-vogne Malmö—Berlin, »Sassnitzexpress« (Stockholm—Berlin), der medfører »Mitropa-sove- vogne Stockholm—Berlin og Malmö—Berlin, DB-siddevogn Malmö—Hannover samt — én gang ugentlig — SZD-sove- vogn Stockholm—Moskva. Desuden medfører »Sassnitzexpress« om sommeren også en SZD-sovevogn Oslo—Moskva.

Ystad—Swinoujscie Overfarten

I 1964 indledtes sejlads mellem Ystad og Swinoujscie af det danske rederi »Bornholmsfærgerne af 1962 A/S«, idet dette rederi med færgerne M/F JENS KOFOED besejlede ruterne København—Rønne, Ystad—Rønne og Ystad—Swinoujscie. »Bornholmsfærgerne af 1962 A/S« gik konkurs i 1964, og herefter besejledes ruten Ystad—Swinoujscie af »Polish Steamship Company«, der havde char- tret færgerne M/F WISBORG. Denne sejl- lads skete i 1965 og 1966.

M/F GÖTALAND på prøvetur i Langelandsbæltet. 1973. Foto: Nakskov Skibsværft.

bleringen af en jernbanefærgeforbindelse mellem Ystad og Swinoujscie, hvorimod Svenske Statsbaner, SJ, ikke havde nogen interesse i en jernbanefærgehavn i Ystad. I 1972 besluttede den svenske regering imidlertid, at ruten skulle etableres. I forvejen havde Ystad Kommune allerede bygget et jernbanefærgeleje med en femsporet færgeklap af samme type som i Trelleborg, men med lastbilklap i bagbords side. Også i Swinoujscie byggede man et jernbanefærgeleje, der udrustedes med lastbilklap som i Sassnitz, men på bagbords side. Sidstnævnte lastbilklap var endnu ved rutens åbning ikke færdiggjort.

Til at bestride jernbanetrafikken mellem Ystad og Swinoujscie bestilte man på »A/S Trosviks Mekaniske Verksted« i Brevik, Norge, en kombineret jernbane- og lastbilfærge, en videreudvikling af DRs STUBBENKAMMER. Den nye færge fik i dåben navnet MIKOLAJ KOPERNIK, og den fik hjemsted i Szczecin. I modsætning til STUBBENKAMMER er bildækket helt overdækket og går helt frem til overbygningens forende. Alle passagerfaciliteter findes således over bildækket, der har plads til 17 lastbiltog. Kahytspladsen er beregnet til 36 chauffører. Vogn-dækket har fire spor med en samlet længde på 372 meter. Adgang til bildækket sker kun i bagbords side. Der er ingen kommandobro eller styrehus i agterenden.

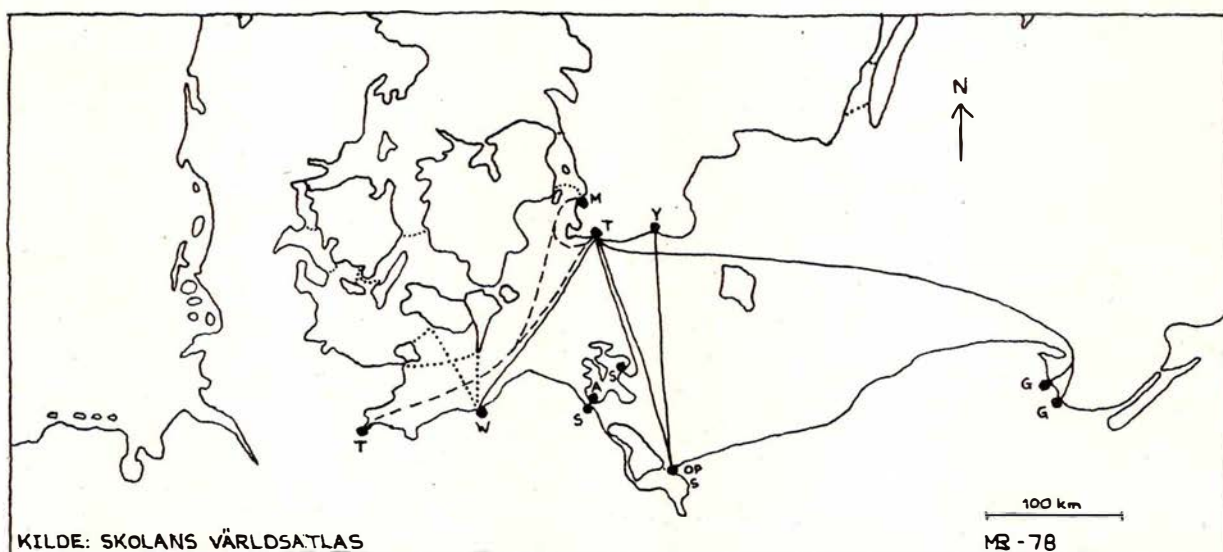
MIKOLAJ KOPERNIK er 125,6 meter lang, 17,0 meter bred, har en bruttonnage på 2898 BRT og en maskinef-

I 1967 købte man af det finske rederi »Finnlines« bilfærgen FINNDANA, der i polsk regi kom til at hedde GRYF, hvilket betyder »Grippen«. I 1970 overtoges sejladsen af det ligeledes polske rederi »Polskie Linie Oceaniczne«, PLO, der samme år købte »Gotlandsbolaget«s bilfærge VISBY og omdøbte den til SKANDYNAWIA. 1973 erstattedes GRYF af den indkøbte WAWEL, x GUSTAV VASA, og 1975 skiftedes SKANDYNAWIA ud med WILANOW, der var

den tidligere omtalte KRONPRINS CARL-GUSTAF, indkøbt fra »AB Lion Ferry«.

I 1977 blev bilfærgetrafikken (WAWEL og WILANOW) overtaget af PZB, »Polska Zegluga Baltycka«, mens PLO fortsat står som ejer af jernbanetrafikken. I 1978 erstattedes M/F WAWEL af nybyggede POMMERANIA.

Både De Polske Statsbaner, PKP eller »Polskie Koleje Pánstwowe«, og Ystad Kommune var interesserede i eta-

— BEHANDLED JERNBANEFÆRGEOVERFART --- BEHANDLED BILFÆRGEOVERFART
 IKKE BEHANDLED JERNBANEFÆRGEOVERFART

fekt på 7460 HK. Servicehastigheden er 16,5 knob.

Skroget er hvidmalet med grøn kant under fenderlisten. Der er en blå streg på langs på færgens sider, og med store bogstaver er der malet »Swinoujscie—Ystad« i blå. Overbygningen er hvid, og midt på findes en flødegul attrap-skorsten med hvid-rød-hvid ring og røde våbenskjolde med bomærker. Udstødningen ledes ud gennem to sideskorstene, der efter leveringen er blevet mærket med bogstaverne »PKP« i sort.

PLOs nye jernbanefærge leveredes i maj 1974. Som erstatningsfærge sejlede i 1975 SJs DROTTNINGEN. I 1976 skulle TRELLEBORG have afløst under den polske færges værftseftersyn, men jernbanefærgeklappen i Swinoujscie var anderledes bygget end ventet, således at den ikke passede til TRELLEBORG. Man måtte derfor atter ty til DROTTNINGEN, som denne gang sejlede på ruten for sidste gang.

Den 5. juli 1977 leveredes fra samme norske værft i Brevik et søsterfartøj til MIKOLAJ KOPERNIK, nemlig JAN HEWELIUSZ. Den nye færge indviedes den 17. juli 1977. Set udefra adskiller den sig fra den ældre søster ved, at kommandobroen er flyttet en etage, et dæk, højere op, og ved at vogndækket er åbent længst agterude. Mens MIKOLAJ KOPERNIK hidtil havde kunnet nå at udføre en enkelt dobbelttur i døgnet, så kan de to færges tilsammen nu nå at udføre tre dobbeltture i døgnet, altså en mærkbar kapacitetsforøgelse på ruten. Begge færgers hjemsted er nu Gdynia.

De nye polske færges giver dog problemer. MIKOLAJ KOPERNIK måtte kort efter leveringen søge værft, idet en wire havde viklet sig ind i skruerne i Ystads havn. JAN HEWELIUSZ fik motorskade den 18. juli 1977, altså allerede dagen efter indvielsen. Derved måtte MIKOLAJ KOPERNIKs værftseftersyn udskydes. Efter indsættelsen efter reparationen kom JAN HEWELIUSZ en dag for hurtigt ind til Ystad, hvorved der opstod skader på kajanlægget.

I Ystad foregår færgerangeringen ved hjælp af SJs rangertraktorer litra Z66 og det trekoblede diesellokomotiv litra V4. Godstogene mellem Malmö og Ystad fremføres af diesellokomotiver af enten litra T21 eller T43. Passagertogene køres af motorvognstogene Y6/Y7 (skinnebusser af typen, der i dag er i drift på de danske privatbaner HTJ, OHJ, HHJ, Østbanen, Vestbanen og VLTJ) eller to-dækkertoget Y3. Der overføres ikke nas-sagervogne, »kursvogne«, med færgerne til Polen.

De tyske dampfærgers videre skæbne

Som nævnt blev de tre tyske færges, der var til rådighed efter krigen, beslaglagt af russerne. D/F MECKLENBURG fra Gedser—Warnemünde Overfarten kom til at sejle som D/F KOPERNIK mellem Trelleborg og Odra Port. Den blev derefter endnu engang omdøbt, denne gang til D/F KOLEJARZ, og blev endelig i 1958 ophugget i Gdansk. D/F DEUTSCHLAND fra Kongeoverfarten fik først navnet D/F ORION, derefter i 1946 navnet D/F ANIVA, mens D/F PREUSSEN, også fra Kongeoverfarten, fik navnet D/F KRILJON. Begge disse færges blev forsynet med et dæk mere, og de fik i stævnen et højere skrog, så de mere kom til at ligne D/F DROTTNING VICTORIA og D/F KONUNG GUSTAF V. Ligeledes forsynedes de med flere redningsbåde og mere moderne skorstene. Skrogene er nu malet grå og skorstenene sort-rød-hvide med den gule hammer og seglet i det røde felt. D/F ANIVA og D/F KRILJON har som hjemsted Vladivostok, og begge færges sejler stadig i Det fjerne Østen.

For oplysninger til artiklen takkes følgende: Trafikmester Sigurd Bergstrand, Trelleborg, Havnekaptajn Carl-Axel Dahl, Trelleborg, Landsretssagfører Torben Nellemann, København, civilingeniør Ragnar Odeen, Upplands Väsby, Lagerchef Knud Thomsen, Frederikshavn, besætningerne ombord på GÖTALAND og ROSTOCK, SJ Færgedriften, Malmö, DR Fährschiffamt, Sassnitz, Verkehrsmuseum Dresden, Stadtarchiv Stralsund samt Terminal Syd, Ystad. Oplysningerne er hentet fra bl.a.: Trelleborgs Allehandas Minneskrift »Trelleborg—Sassnitz 1897—1972«, »Statens Järnvägar 1906—1931«, del 2, tidsskrifterne »SJ-Nytt«, »Fahrt frei«, den af P. Ransome-Wallis udgivne »Train Ferries of Western Europe« samt den af E. A. Wilson udgivne »Sovjet Passenger Ships 1917—1977«. Tom Lauritsen har oversat artiklen til dansk.

Matz Lonnedahl Risberg.

SIDSTE NYT: Umiddelbart før bladets indlevering til trykkeriet indløber der brev fra »Ministerstvo Morskogo Flota GHO »Dalflot« i Moskva, hvoraf det fremgår, at D/F ANIVA (ex D/F DEUTSCHLAND) blev ophugget i februar 1956. og at D/F KRILJON (ex D/F PREUSSEN) ophuggedes i juli 1975.

Matz Lonnedahl Risberg.

Lisbjerg

Detail gartneri

TOVES BLOMSTER

mellem Lisbjerg og Trige

Randersvej 458 - Telefon 06) 23 13 05

Alt i blomster - potteplanter - alt til haven og altanen.

Kranse - buketter - bordpyntning m.m.

NB. Bestilling på kranse modtages.

Åben hver dag fra kl. 9-17,30 - søndag fra kl. 9-12.

Hobro

Spis sundt - spis fisk fra

FISKEHALLEN

Torvet - Hobro - Tlf. (08) 52 08 10

Alt godt fra havet med alt i friskfanget fisk

Horsens

Kør ind til

GULF SPAR TANK

Sønderbrogade 54 . Horsens

Tlf. (05) 62 20 30

Benzin - Olie

Døgnåben - spar penge - tank selv

Husk vor velassorterede kiosk

HER GØR VI HOLDT

Undgå besværet - lad os afholde Deres fester ...

KYSTKROEN AJSTRUP STRAND

Telefon (06) 93 14 35 - (06) 52 02 90

Her er maden i topklasse og kaffen frisklavet - Lad os arrangere Deres udflugter, firmafester og lign.

Med venlig hilsen

AASE og SVEND SCHOU

(nyt værtspår)

Ring og få et godt tilbud!

Læg kursen Nord/Nordøst - så klarer vi resten for Dem

RESTAURANT EGÅ MARINA

Drejer det sig om forretnings-, firma- og familiefrokoster - ring og bestil

bord på telefon (06) 22 55 61

Egå Havvej . 8250 Egå

Silkeborg

Bag den smukke buket

Hostrupgade 24. Silkeborg . tlf. 82 28 40

Altid friske blomster og planter
Stort udvalg i gaveartikler i kobber og
messing

Tørrede blomster – Keramik – Lys –
Kranse – Kistepyntning
Spec.:

Brudebuketter og borddekorationer

Hvor godtfolk er – kommer godtfolk til

Bodega »LYSPUNKTET«

Frederiksberggade 4 – Silkeborg
Telefon 82 05 91

Kom ind og slap af over et lille glas –
vi hygger om Dem

HVOR VENNER MØDES

Vær velklædt til hverdag og fest – gå i

Vestergade 27 . Silkeborg . tlf. 82 55 88

Habitter – Skjorter – Strikvarer –
Fritidstøj - Sportstøj

Kig ind og se vort store udvalg

Vore damer går i

SALON MADAME

Frederiksberggade 1 – Silkeborg
Telefon (06) 82 31 57

Alt indenfor moderne hårpleje
Spec.: Moderne klippeteknik

På gensyn i SALON MADAME

SILKEBORG SPAREKASSE

Tlf. (06) 82 52 66 . Postgiro 3 00 78 63

Mandag, tirsdag, onsdag 9.30–16.00

Torsdag 9.30–17.00

Fredag 9.30–18.00

Kom og put dig under dynen i

JØRGEN'S SENGEUDSTYR

Nygade 32 . Silkeborg . tlf. 81 36 77

Køb bedre udstyr billigere

PÅ GENSYN!

Alt indenfor moderne hårpleje
moderne klippeteknik – så gå i

»HOS KAREN«

Fredensgade 2 . Silkeborg
Telefon 81 40 42

På gensyn hos Karen!

Hvor venner mødes

PUB OG RESTAURANT

»STIGBØJLEN«

Hostrupgade 29 . Silkeborg
Telefon 81 00 85

Stedet, hvor man kommer igen
Morgenkaffe med rundstykker hver fre-
dag, lørdag og søndag til kr. 4,95

På gensyn!

STIGBØJLEN

Tag noget lækkert med hjem fra

SKOLETORVETS BAGERI

Silkeborg . tlf. (06) 82 11 63

Alt i lækkert brød og kager
Prøv vor lækre fødselsdagskringle

Med venlig hilsen

HANNE og FINN CLAUSEN

Kør ind til

CHEVRON SERVICE

Borgergade 72 . Silkeborg

Telefon (06) 82 36 16

Benzin – Olie – Smøring

Husk vor velassorterede kiosk

Altid hurtig og venlig betjening

Odder

ARNDT'S

URE OG SPECIALOPTIK

Holsteinsgade 7. Odder

Tlf. 06-54 23 13

Spar penge – sy selv – og stoffet har

»CHRISTA«

Rosengade 55 – Odder – Tlf. 54 00 03

Alt i moderne stoffer i dejlige kvali-
teter – til alle formål.

Tråd og sytilbehør. – På gensyn hos
CHRISTA

Alt godt fra havet får De i

KAJ'S FISKEHANDEL

Østergade 10 – Odder – Tlf. 54 30 65

Forretningens åbningstider:

Mandag kl. 10–17,30 – tirsdag, onsdag,
torsdag, fredag kl. 15–17,30.

Daglige landture – lev sundt – SPIS
FISK – og så er det friske varer.

Masser af lækkerier får De hos

GRILL »3197«

Rosensgade 13 – Odder
Tlf. (06) 54 31 97

Grill bøffer – pølser – bøfsandwich –
og meget andet godt. – Husk vore
LÆKRE KYLLINGER.

På gensyn – NIELS

MØDESTED

FORENINGER, klubber m. v., som ønsker møder, udflugter o. lign. arrangementer omtalt under rubrikken »Mødested«, bedes inden den 20. i måneden forud for udsendelsen af det blad, arrangementet ønskes omtalt i, underrette redaktionen.

Onsdag den 7. marts kl. 19.30

KOLDING LOKOMOTIV KLUB afholder medlemsmøde i Sct. Jørgensgaarden, Hospitalsgade 4, Kolding, med adgang kl. 19.00. Udover det »sædvanlige« program vil vi vise nogle lejede 16 mm film fra bl.a. DSB-udlejning.

Onsdag den 7. marts kl. 19.30

HELSINGØR JERNBANEKLUB afholder film- og diasaften på Ungdomshjemmet, Orla Lehmansvej, København F. Emnet er »Danske sporvogne i Alexandria«, og der serveres kaffe og brød. Entré kr. 10,00 incl. kaffe og brød. Tilmelding senest den 1. marts til J. Kirchhoff-Jørgensen, Hospitalsvej 1, 2000 København F.

Onsdag den 7. marts kl. 19.30

ØSTSJÆLLANDSKE JERNBANEKLUB afholder medlemsmøde på Køge Bibliotek, Køge.

Fredag den 9. marts kl. 19.30

DJK, MIDTJYSK AFDELING, afholder medlemsmøde i Aarhus Oliefabriks Mødelokale, H. N. Clausensgade 11, Århus.

Torsdag den 15. marts kl. 19.00

DJK, L-F AFD. afholder møde på Hotel Dana, Suhrsgade, Maribo. Der vises film og snakkes jernbane. Alle er velkomne.

Søndag den 18. marts kl. 10.00

DJK indkalder til ordinær generalforsamling i »Englesalen«, Niels Steensens Gymnasium, Jagtvej 183 B, 2100 Køben-

havn Ø. Dagsorden ifølge lovene. Gyldigt medlemskort skal forevises ved indgangen.

Onsdag den 21. marts kl. 19.30

SPORVEJSHISTORISK SELSKAB afholder medlemsmøde i Frederiksberg Kommunebibliotekets Foredragssal, Solbjergvej 23 ved Frederiksberg S-banestation.

Onsdag den 28. marts kl. 19.00

HgJK har et arrangement under titlen »Hvad skal vi bruge Øresundsbroen til? Vi har jo Wiibroe'en!!«. Man mødes på Klostermosevej i Helsingør for at bese Wiibroes Bryggeri for derefter med bus at køre til det gamle bryggeri i Hestemøllestræde, hvor der antagelig vil blive lejlighed til at foretage en »broprøve«. Tilmelding nødvendig senest den 26. marts til Ove Scheel, Gl. Banegårdsvej 6, 2. tv., 3000 Helsingør. Pris for deltagelse i arrangementet kr. 5,00 incl. bustransport.

DØDSFALD

Ledv Kirstine Vestergaard,
fh Ho, 97.

Bfm A. Chr. Pedersen,
fh Ti, 95.

Tktl Holger S. Thomsen,
fh Hab, 94.

Tinsp Marius Rasmussen,
fh SvB, 93.

Barb H. S. Hansen,
fh Børkop, 91.

Dir J. A. C. Rastrup,
fh LNJ, 87.

Tgf Edvard Jensen,
fh GDS, 83.

Stfst N. F. Andersen,
fh Kh, 77.

Banearbejder Ludvig Rahbek,
Holstebro, 55.

Elf J. V. Mikkelsen,
Kh, 37.

Skive

EKSPORTCAFEEN

Brårupgade 6 . Skive . (07) 52 46 39

Her er kolde drinks – eller et godt stykke mad.

Kom ind og få en pot billard

Hvor venner mødes

RESTAURANT »WESTEND«

Vestergade 7 . Skive . (07) 52 31 76

Her er hygge og stemning – lad også

Westend blive Deres fristed.

Med venlig hilsen ANNE JACOBSEN

Tandlæge

ROBERT KRISTENSEN

Nørregade 42 . Skive

Tlf. (07) 52 01 02

Konsultation efter aftale

»SØRENS« AUTOVÆRKSTED

Voldgade 12 . Skive . (07) 52 66 21

1. kl.s reparationer udføres på alle bilmærker – hurtigt og samvittighedsfuldt

KLOCH's

Begravelsesforretning

Alt vedr. begravelse og ligbrænding ordnes over hele landet

J. H. Bechmann – Møllegade 2 . Skive
tlf. (07) 52 01 50 – Stoholm 54 10 27

Vi ordner også for
Dansk Ligbrændingsforening

Stedet, hvor de strikkeglade mødes

PM-GARN

Jernbanegade 1 – Hobro – tlf. 52 31 41

Garn i variationer – Fikse modeller –
Kom ind og få en strikkesnak

På gensyn!

INGE SIGVARDSEN

Deres blomster vil altid gøre lykke fra

»VALMUEN«

Jernbanegade 51 – Hobro – tlf. 52 02 08

Vi anbefaler os med kistepyntninger –
kranse – bårdekorationer – visitbuketter –
moderne binderi – også stort udvalg i
keramik og grønne planter

BOGHJØRNET

Fremad

Henning Ipsen

SANDE VENNER

272 sider, kr. 118,00.

Selvom forlaget er i svære vanskeligheder, ligger der hos en del boghandlere gode bøger, som FREMAD udsendte i efteråret med hjælp fra forskellig side.

Vil man vide noget om mennesker i en stor provinsby, er SANDE VENNER en letlæselig og interessant roman, der centrerer om fire personer i »sølvbrylupsalderen«. Man lærer de fire mennesker godt at kende, snuser til familien og miljøet, og lever med i deres problemer på arbejdspladsen, og i denne forbindelse får lidt politik til at flagre rundt i byen. Et stærkt erotisk indslag er dramaet i SANDE VENNER. Det er en udmærket roman, der kan læses med stort udbytte af yngre og ældre.

KRAG — SOM VI KENDTE HAM —
160 sider, kr. 85,00.

I dagspressen landet over har denne bog, redigeret af Søren Hansen, været omtalt og anmeldt — stort set positivt — så vi vil blot bemærke, at der i bogen dukker en del oplysninger frem, der mildner det indtryk mange mennesker fik af Krag som politiker. Bogen kommer langt fra op på den standard, der kendetegner tilsvarende bøger om Hans Hedtoft og H. C. Hansen, men den er uundværlig for alle dem, der følger med i de politiske strømninger i Danmark.

v.j.

DANSKE DAMPLOKOMOTIVER —
SOM JEG SÅ DEM

Kai Mose Niensens billeder, kommenteret af Hans Gerner Christiansen og Thue Simon Boertmann.

Udgivet af Frank Stenvalls Forlag,
Malmgatan 3, S-211 32 Malmö.

Forhandles i Danmark af Haases Boghandel, Løvstræde 8, 1125 København K. Pris kr. 75,00.

Ældre mennesker, d.v.s. dem, der blot er så gamle, at de husker de populære »Kvit eller dobbelt« udsendelser, som radio og fjernsyn udsendte for en snes år siden, erindrings ét af de emner, der var spørgsmål i, var damplokomotiver. Og folk med lidt jernbaneinteresse ved sikkert, at den ekspert på området, som vandt de 10.000 kr., hed Kai Mose Nielsen.

Og det er denne ekspert i damplokomotiver, der nu har lukket op for »god-

teposen« og ladet nogle af sine bedste jernbanefotografier offentliggøre. Og naturligvis er det først og fremmest fotografier af damplokomotiver, der var i denne »godtepose«.

Men hvilke fotografier?

Frank Stenvalls Forlag har med denne bog atter vist, at det er et forlag, der forstår at vurdere, hvad man bør udsende. Billederne i bogen er omhyggeligt udvalgt af vor medarbejder Hans Gerner Christiansen og Thue Simon Boertmann, og de samme har givet en kort kommentar til hvert billede. Iøvrigt må det siges, at billederne taler for sig selv, så flere ord, end der er anført, er unødvendige.

Bogen kan ikke beskrives, men må ses. Dog en enkelt mindre anke. Den ledsagende tekst er lidt svær at placere i forhold til billederne, det havde været nemmere, hvis hver tekst og hvert billede havde haft et nummer, som så skulle passe sammen.

Bortset fra dette en bog, der bør stå i enhver jernbaneentusiasts bogreol.

PÅ GIVEN FORANLEDNING skal vi gøre opmærksom på, at alle bøger, udgivet af Frank Stenvalls Forlag, Malmö, forhandles i Danmark af Haases Boghandel, Løvstræde 8, 1152 København K, tlf. (01) 11 59 99.

DAMPVOGNE OG
LANDEVEJSLOKOMOTIVER

Af P. Thomassen

120 sider, heftet, ca. 80 illustrationer.

Udgivet af P. Thomassen,

Emmasvej 2, 1. th., 2820 Gentofte.

Pris kr. 89,00 plus porto kr. 4,00.

Kan bestilles på postgiro 3 06 73 94.

Forfatteren har denne gang kastet sig over et utraditionelt emne, men hvorfor ikke? Med sædvanlig lune formår han at gøre stof, der formentlig kan virke tørt, til spændende læsning. Og det er også på tide, at der fremkommer lidt litteratur om disse ting. Forfatteren omtaler bl.a. de klumpede forsøg, der blev gjort i Vendsyssel på at etablere en jernbanelignende transport, men uden skinner. At man kunne få sig selv til at tro, at et så tungt uhyre som denne »dampelefant« kunne forcere de dårlige veje, der dengang fandtes, det lyder i dag utroligt.

Et meget spændende kapitel er om de københavnske dampsporvogne og deres skæbne. Og det samme kan siges om kapitlet om dampvogne og dampmotorvogne på danske jernbaner. Alene den mangfoldighed af hidtil usete illustrationer gør det hele til interessant studiemateriale.

Og apropos illustrationer, så har forfatteren — som det er skik i hans bøger — formået at fremtrylle et anseligt antal spændende billeder, som er med til at gøre bogen levende.

Man kan sige om Thomassen, hvad man vil, men hans evne til at finde det rigtige kildemateriale og levendegøre det, den er fænomenal.

Derfor vil denne bog også i fremtiden være en kilde til studier af fortidens trafikmidler.

FORTEGNELSE OVER
DRIFTSMATERIELLET — MHVJ
TILLÆG TIL FORTEGNELSE OVER
DRIFTSMATERIELLET 1
AF JANUAR 1977

40 sider, heftet, ill. Pris kr. 25,00.

10 sider, illustreret. Pris kr. 4,00.

Udgivet af Mariager—Handest
Veteranjernbane og kan købes
følgende steder:

Max Rasmussen, Lupinvej 38, 1. tv.,
8600 Silkeborg. Postgiro 8 28 90 85.

Dansk Jernbane-Klub, Salgsafdelingen,
Holmevej 8, 4340 Tølløse.

Postgiro 3 17 91 76.

MHVJ har her lavet en fortegnelse over det driftsmateriel, banen for tiden råder over. Der er tale om en ajourført udgave af fortegnelsen af januar 1977.

For læsere, der i forvejen har fortegnelsen af januar 1977, er det tilstrækkeligt at anskaffe sig tillæg »A«, der indeholder de sider, som adskiller 1977-forte gnelsen fra 1978-forte gnelsen. Af tilg ået og forventet tilg ået materiel kan nævnes de to diesellokomotiver AHB ML 3202 og AHJ ML 5203, som banen forventer at overtage fra OHJ/HTJ i løbet af 1979. Yderligere kan nævnes rangertraktoren i Mariager (ex MFVJ) samt nogle tilg åede personvogne.

—tl—

illustrationsanstalten
— I S Lind Hansens Eftf. —

LICHTER OFFSETREPRODUKTION RETOUCHE TEGNING

Kulturvet 14 · København K. (01) 12 62 88

Skanderborg

Hvor man spiser godt i Skanderborg

HØJVANGENS CAFETERIA

Poul la Coursvej 27 - Tlf. 52 28 62

Hver dag en veltillavet dagens middag

Kyllinger m/ pommes frites

Frikadeller m/ kartoffelsalat

Uspec. smørrebrød

Husk: vi har altid lækker hjemmeh.
kringle og boller

På gensyn! ELLEN og MERETE

Vi handler i

HØJVANGENS KIOSK

Poul la Coursvej 27 . Skanderborg

tlf. (06) 52 29 25

Alt i dag- og ugeblade - tobaksvarer -
kolonial - sodavand - konfektur -
skærekager - småkager.

Hvad De ikke ser i forretningen
skaffer vi gerne

Med venlig hilsen INGER ANDERSEN

Vær god ved Deres fødder - gå til

EXAM. FODSPECIALIST

MARY MATTILA - Banegårdsvej 26

Skanderborg - tlf. 52 28 64

Åben mandag-fredag kl. 9-17

NB: Fortsættelsesygekassen

»Danmark« yder refusion

Bag den gode smag

KORSVEJENS BAGERI

Mollegade 115 . Skanderborg . 52 02 93

Altid lækkert brød og kager

Prøv vor lækre fødselsdagskringle

Åben tirsdag-fredag 6.30-17.30

lørdag-søndag 6.30-13.00

Køb kød hos den rigtige slagter

SUPER SLAGTEREN

Mindets Slagterforretning

Mindet 1 . Skanderborg . tlf. 52 06 83

Kød - flæsk - altid velhængt oksekød -

hestekød - hjemmel. pålæg - sild -

salater - Kig efter vores ugetilbud

På gensyn! SUPER SLAGTEREN

Randers

Top
Kvalitet
Og
Betjening!

Rådhusstræde 6 . 8900 Randers

Stedet for moderne hårpleje

SALON »VESTERLED«

Vilhelm Thomsensplads 1 . Randers

Tlf. 42 34 41

Moderne klippeteknik

Spec.: Den nye Envolia permanent

På gensyn! SALON VESTERLED

Kør ind til

CHEVRON

Viborgvej 46 . Randers . Tlf. 42 64 75

Benzin - Olie - Smøring - Autotilbehør

Alt i autoreparationer udføres

Husk vor kiosk med alt i blade -

aviser - kaffe - tobak - chokolade

Åben hver dag kl. 7-20, søndag 8-20

Mogensen & Rasmussens eftf.

SMEDE . VVS OG BLIKKENSLAGERE

v/ C. Andersen og B. Stoffregen

Thorsgade 24 . 8900 Randers

Telefon (06) 42 49 42

Viborg

Smarte piger går i

SHOP ITALIA

St. Sct. Pederstræde 10 . Viborg

tlf. 62 97 36

Alt indenfor moderne damekonfektion

Kig ind og få en tøjsnak

Viborg

Kør ind til

CHEVRON SERVICE

Ringvejen . Viborg . tlf. 62 45 45

Benzin - Olie - Smøring

Quick-service - venlig betjening

Husk vores kiosk

En blomsterhilsen gør altid lykke
- lad den være fra

WELLERs BLOMSTER

Sct. Mathiasgade 22 . Viborg

tlf. 62 10 85

Altid friske blomster - Fikse visit-
buketter - Moderne binderi -
spændende eksotiske blomsterarrange-
menter udføres til enhver lejlighed

Vi handler hos

»HOS LASSE«

Nytorv 2 . Viborg . tlf. 62 61 55

Tobak - Vin - Aviser m. m.

Sjovt og anderledes

»RANIS« BUTIK

Sct. Mathiasgade 74 . Viborg

tlf. 62 70 71

Smarte ting i orientalsk tøj
Gaveartikler - Egen import - Kig ind

Blomsterforretningen

»PALÆ«

Mathiasgade 47 . Viborg . tlf. 62 13 48

Alt i årstidens friske blomster - krans
- dekorationer - bære- og kistepyntning
- moderne binderi

BLOMSTER-HUSET

laver også

KRANSE - BÅREBUKETTER

BÅREDEKORATIONER

SKIVEVEJ 59 . VIBORG . 62 18 43

Vand og sæbe skal der til...

og støvsugere, børster, specialredskaber m.m.
Men fremfor alt friske folk, som sætter en ære i at
aflevere rene og pæne vogne til DSB
og deres kunder.

Det Danske
Rengørings
Selskab